

Министерство образования и науки Республики Дагестан
Государственное бюджетное учреждение
«Дагестанский научно-исследовательский
институт педагогики им. А.А.Тахо-Годи»

Сектор родных языков

Гвалах выъынид программа

Мыхаид ч1ел

(1-4 классбыр)

Магъаджкъала – 2017

Мыһаңд ҹел

Гвалах выъынид программа

“Школа России”, хьюр, дур гъад системадид рыхъял.

1 - 4 –хьюсды классмыд.

**Мехътебырмыд магъалимешды
хыле вылцлад пособие**

**Магъалджкъала
ДНИИП им. А. А. Тахо-Годи
2017**

Рутульский язык
Предметная линия учебников системы “Школа России”
автора С. М. Махмудовой
Рабочая программа

Пособие кихъид С. М. Махмудова риъи.

Мыхалд чел. Гвалах выъынид программа. “Школа России”, хур, дур
гъад системадид рыкъал. 1 - 4 -хъусды классмыд. Мехътебырмыд
магъалимешды хыле вылцад пособие. Магъаджкъала, ДНИИП им. А. А.
Тахо-Годи. 2017-хъусды сен.

Гвалах выъынид программа кивхьир а 2-хъусды ФГОСара йаигъайд кал.
Программадыхван выр а гъарсыда хынимеше гъагва гъыъыр йигад
результатбыр, са ки гъар съида класса гъилды дарсбыр йыгыр йигаарди.

Магъаджкъала
ДНИИП им. А. А. Тахо-Годи
2017

Гъавырди эдед джар

Гвалах выъынид программа “Мыхаид чөл” 2-хъусды Федеральныи образовательныи государственный стандартахъван (ФГОС) гъебле выъыр ад виъи, са ки Россиядид гражданин джуды ватан хъывгарана, гъанийкляя зурбад эдеми йишин бадаана, сұхътед образованиедире хынимешикляя джуды халкъ, джуды ватан Дагъыстан на къухъды ватан Россия увуху́д иесси йишин бадаана кивхьир ад виъи.

“Мыхаид чөл” рухъуд дарсмехътебе гыргара клаъды классма ад хынимешис джуіхъды чиликляя, ватандыкляя, халкъдид тарихекляя хабар ана къухъа дишин бадаана, Дагъыстандид не Россиядид къадри вишин бадаана, джуіхъды къабиле вацын бадаана, гъис хъуйне, са гъа карбыр гъацлад илсанас йиъи ватандид къадри вуруъуд.

“Мыхаид чөл” рухъуд дарсмехътебе гыргара хынимешдаа джуды чиллыла кихъис-каагъус, кыле гъаъас, гъалгас йишин бадаана, нинды чөл йикілияла уджубхун бадаана, гъис хъуйне, са джуды ватандид, джуды халкъдид, джуды нинды чилды къадри аднийкляя йикиси Россия-ватандид къадри ад веклеғъды йигит.

“Мыхаид чөл” рухъуд дарсмехътебе йығынид себеб виъи:

1. хынимешис джуды чилды услакляа хабар вишин, гъа шууна вишир ад виъиди, гъадире шууды натыдже гъувга ваъарди xalalp гыыъын;
2. хынимешдаа джуды чилыыла темизене далгас йишин; ягъылмиш джишир, кихьис йишин; джуды фикир дуъзене чилихъван манийыы ливкъа ваъас йишин;
3. диде-гага чиле ивхьир джус сабтыр ад гъакъалдид хазныдихъде гийкъын;
4. Чиликляады ыллимдикляа хабар вишин, Кавказдид не Дагъыстандид чилмыкляа, халкъмыкляа, гъаммыд эдебекляа, абыракляа хабар вишин;
5. гъалгас на кихьис йишин; джуды чилыыла монолог на диалог гыргас йишин, гъис хъуйне, джуды чилды къадри адишды илсанас я нинды-дидды, я ватандид, я халкъдид къадри вуруъудиш.

“Мыхаңд чөл”

Мехътебед курсад сухъват (Общая характеристика курса)

“Филология” рухьуд образовательный областя кыле ваъад хынимер гуджли дишин бадаана, урус чильтыхъван сыйтаъна мыхаңд чөл ки xalalр выъыр йигара.

Программамыхаңдчилдысухъватфилологиядидмиседхасиетбырыйиъидг ъагвагъаъас, хъур, кивхьирадвиъи:

1. хынимешис гъагва гъыъыр йигара, чөл хлкъдид культурадыла асыллы виъид, чөл халкъдид гъулмир виъид, чилире йиъи халкъ сыйта ваъад, ара йывхал ваъад, халкъдикля са миллет ваъад;
2. хынимешис xalalр гъыъыр йигара монолог гыркас ки, диалог гыргас ки, - са джууды гъалгын ки бытірад чиидмыхъван хитлес, манийхъванды сұғыбет ки;
3. чильтыла эдемиед эдеб не абыр ки асыллы руъуд, чилире эдемиед хасиет ки гъалгыныхъван гъацлара руъуд;

4. чиилире эдемиед гъакъал ки усла выгыргад, фикирбыр, фаамбыр дерин гъаъад.

Ми сұхьтед меҳътебе кылеле ваъад хынимешис кивхыир ад

Программа асыллы виъи хыибды принципа:

1. коммуникативный (далғынид),
2. познавательный (xalalр йишинид),
3. творческий (хитле гыыъын).

Мыҳаңд чөл xalalр ваъад дарсаҳда а джуды месъэлебыр:

хынхыд миз ачых выъыд джуды чиилыыла гъалгад гедеене;

фаам-фикар джу ваъад гвалаҳад нинды чиилире рагъалтене
гъаъас күймег вын;

сұхьтед меҳътебе ад хынимешис нинды чиилды структуралықлаа,
системадықлаа, лексика, фонетика, графика, орфоэпия, морфемика,
морфология, синтаксисеклаа хабар выъын;

ихъды чиилыыла килхъед гъашыкъашықлаа; шайрешиқлаа,
писателешықлаа, гъабишды гвалахмықлаа хабар выъын;

ихъды классикешықлаа на классический произведениемықлаа
хабар вишин;

ихъды литературадид натыджеңедиклаа, гъадид рыйкъыклаа хабар
выъын;

нинды чөл хывгара хывкъас, гъадыыла далгас йигара йишин;
ихъды чилды къадри вишин, гъадире халкъ хусуси халкъна
хывкъыр ад хабар вишин;   нинды чөл лаъ хывкъас гъацын.

Учебный пландик

“Мынадаң чылды” курсад ер

Дарсбыр урус чылышыла руъуд меҳътебырма “Нинды чөл” руҳъуд дарсымыс 178 саяттындыкка арналған.

**“Мынадаң чөл” руҳъуд курсад учебный план 2-хұсды план
йиширилген.**

Гъади саяттындыкка арналған мисе пай гызырып а:

1-хұсды класса – 66 саяттындыкка арналған (гылфтидыны 2 саяттын; 1 – чиилис, 1 – литературный чтениедис. Сиене сыйдашына – 33 гылфте).

2-4 классма – 112 саяттындыкка арналған (3 саяттындыкка арналған гылфтидыны: 2 – чиилис, 1 – литературный чтениедис. Сиене сыйдашына – 34 гылфте).

“Мыхаңд чөл” рухьуд дарсад натыдже не къусуси лышан

(Ценностные ориентиры содержания курса)

“Мыхаңд чөл”“мыхабыр” рухьуд халкъдид нинды чөл виъи. Чилире йиъи гъагва гъаъад, илсан гъилды миллитдиклаады йиъиди, чиile ара алгара халкъдид тарихед чөлбүр, чөл ниндаа-дидда хынимешде вуруъуд виъи, гъааса хынимер халкъдихъван са даъара. Чилире йиъи эдеми илсындик кийед, джуды халкъдид якыдид-нақыдид гъаъад. Джуды чөл xalalp ваъара каичуине, хынимешис джуды халкъдид, джуды миллитдид къадри вуруъура, тарихеклаа хабар вуруъура, гъалп чилды къадри вуруъура, фикир ваъара джуды халкъдид дараджийеклаа. Хъели гийкъара, выдж хизындид са пай йиъид, хизан тухумдид са пай виъид, тухум – халкъдид пай виъид. Джуды миллитдид абыр, гъалдат, эдеб гъидисдыбыр йиъиди, хъели йыхана гийкъара.

Личностный результат руъура: выдж Россиядид гражданин йиъид гъац1ын, джуҳда джуды му1къ, Дагъыстан, Россия ватан ад гийкъын; выдж россиядид халкъдид кид сабыйды йиъид гъац1ын.

Эстетикадид результат руъура: выдж илсанашды арыди дуъзене, быт1раана ешемиш йикис гъац1ын; джуды халкъдид не гъу1кийметед ч1илмыд багъавалды вац1ын.

Этикадид результат руъура: абыр сувга джывыъыр, джуды халкъдид абырдикляа хабар ана, ешемиш йикис ха1а1р йишин; джуды гъу1кийметед дур лаъ хакъас йишин.

“Мыха1д ч1ел” рухъуд дарсад
къусуси илсындире дарса къуле гыргад гвалахбыр.

(Личностный результаты)

Программадире “Мыха1д ч1ел” рухъуд дарсад мадды дарсымыхъван ара хавалды, къусуси илсындире дарса къуле гыргад гвалахмыд натыдже не лышан гъагва гъаъара.

1. “Мыха1д ч1ел” рухъуд дарс ха1а1р гъаъади, хынимешис джуды халкъдид тарихеклаа хабар вуруъура, гъадире халкъдид гаадхы1д йигитешды къадри вуруъура. Джу1хъды тарихеклаа хабар вуруъура, жэу1хъды шайрер не гъа1шыкъар дац1ара дуруъура, гъабишды шиъирмыхъван таныш дуруъура. Гъадыыла савайнинди, гъабишис Россия рухъуд къухъды ватандид ки къадри вуруъура, гъадид тарихеклаа ки хабар вишид гъа1саб йиъи, сабыйды Россиядид халкъдид тарих гъац1айне, гъис хъуйне, ихъды халкъ ки Россиядид

сабыйды халкъ виъи. Россиядик каңчыдаа хъуль ихъды халкъ урамиш вишир а, дағъвимыклаа гиибхыр а.

2. Хъели xalalp руъура мадды халкъмында, мадды чилмыхда ки йыхана гадкъас, гедкъас, мадды халкъбыр ки Россияди ад, Дағъистанди ад ихъды калдыбыр йиъи.
3. Мадды халкъмында тарих, гъаммында чөл, гъаммында илсанашис ки гъурмет ваъас.
4. Бытірад-мықылад шивди xalalp руъура, йыхды-писдыыхъван xalalp руъура.

Дарсаала савайинды xalalp руъуд гвалахбыр

(Метапредметный результатыр)

1. Xalalp дурууъура китабырмая джвааршил лазимды ихтилатбыр гъагус, ишлемиш гъаъас.
2. Чөл ишлемиш ваъас xalalp дурууъура далгади, джуіхъды фикирбыр-фаамбыр гъалда-га гъухъус йигади.
3. Джуіхъды чилыыла ихтилатбыр хитлес, гъабыр гъухъус xalalp дурууъура.

4. Ихъды чілілыла далгади, хъадацус, гедкъас рухъудихъде xalalp дуруъура.
5. Мехътебе вылціад китабырмыхъван гвалах ваъас xalalp руъура, гъаммаа джус йигад ихтилат гъагус чалыш дикис xalalp руъура.

Дарсара джу вылціад гъацЫнбыр

(Предметный результатыр)

1. Чел халкъдид хазна виъид гъаціара руъура. Халкъдид культура на чел са виъид гъаціара руъура.
2. Ихъды чел ихъды халкъ ара йывхал ваъад виъид, са ваъас күмег гъаъад виъид xalalp гъаъара. Чилире йиъид са халкъ са виъид гъагва гъаъад гъаціара руъура.
3. Дуъзене ихъды чілілыла кихъис xalalp руъура.
4. Кихъинбыр дуъзене гыгъын эдемиес лазимды пеше гъааціара руъура.
5. Чилды усул шууды виъиди гъаціара руъура.
6. Чиликлаа кеэтлес руъура гъалп джурад гафбыр, гъаммыд усул, гъаммыд пеше.

Курсад содержание

Гъалгынид усулбыр (Виды речевой деятельности)

Хъацун (слушание). Хъабцууди, рухьуд чилихъде гийкъын., гъади ара ивхьир ад фикир гъувгун, гъадис джываб хъывыс гъацын. Гъа ихтилат суалмыс пай гъаъас йишин.

Гъалгын (говорение). Джуды фикир ивхьисды гафбыр кеэтлес гъацын, джуды фикир манийыны ливкъа ваъас йишин. Салам выс, выд саламас джываб хъывыс гъацын, йыхды-писды алхышбыр на къаргъышбыр кеэтлес йишин.

Сагъул ваъас, багъышлемишбыр лаіхъаішус xalalp йишин, миннет-исбат шууна ваъаарди xalalp йишин, йагъайл гъаъас гъацлара йишин.

Къыле гъыъын (чтение). Кихьидбыйды къыле гъаъас йишин, гъаарфмыхъван кихьир адихъде гийкъын, кихьир ад ихтилатад виревирд выъын, гъадид гъакъалдихъде гийкъын.

Кихъин (письмо). Хат! бытірад гъыъын, бытірад хатылыхъван гъаарфбыр кихъин. Рухьуд ихтилат гъади мадана кихъис йишин, рухьуджигиди. Ун руура адбыйды кихъис йишин, гъад ихтилатаклаа ара кид сахъусды фикир кеэплес йишин. Джуды джу ихтилатбыр

хилтіре xalalp йишин, джуды фикирбыр, фаамбыр чілмыхъван гъухъус йишин.

Кихьис xalalp йишин (Обучение письму)

Мықалд өңілдің курс кихьис-каагъус xalalp дыъыныыла күвулчіре.

Кихьис-каагъус xalalp гъаъара, кыле гъаъас йишин бадаана, джудаа джуды фикир чілмыхъван гъухъус йишин бадаана, балад чөлбір гъацын бадаана, шыв-га гъухъус йигад геде, са ки дүзене кихьис йишин бадаана. Са себеб ки виъи – үбрумыра нинды өңілдің гъаірфбыр, унбыр лешун бадаана, гъаммыхъде гийкын бадаана.

Ихъды өңілдің кихьин-каагъун хынимешис гъагва гъаъара кихьинбыр гъаъад на кыле гъаъад дарсыма. Кихьис ки хынимешис xalalp гъаъара кыле гъызынихъван сыйтаъна. Садана гъызыр йигара хынимешис кихьис не кыле гъаъас xalalp.

Хынимешис мөхтебе кыле гъаъас, кихьис, далгас xalalp гъаъад вахт хыбды чыкас гвал ваъара:

алифбадыы йыкъамаъды бере;

алифбадид бере;

алифбадыыла хъульды бере.

Алифбадыы йыкъамаъды беревиъи хынимешис кыле выъын шивди, литература шивди, гъаммыра шивди гъаъад, шууна илсан ыллимдире дегиш гъаъарди, гъаъгва гъаъад вахт. Гъа гедеэне хынимер кыле выъынихъван xalalр дыъыр йигара, китабыр хъыгара ийкисне гъыъыр йигара. Ми вахтинди хынимешды далгын на убур хъацун ачых гъыъыр йигара, гъацлад чилмыйд къадар бала выъыр йигара. Гъадыхъван сыйтаъна, хынимер меҳтебехъван ки xalalр дыъыр йигара, шууна гъади сыйкысди-луъздесди.

Хынимешис гъагва гъыъын лазим и, шууна партадыхда сыйкыыр йигаарди, шууна къалам на ручка хыле хывкъасди, тетрадь на китаб шууна улихъде силхъеэрди.

Гъа гедеэне хынимешис клаъды махвбыр, хынимешис кихьир ад ихтилатбыр кыле гъыъыр йигара, гъабишис литература хъыгара иишин бадаана, ихъды нағънибыр xalalр гъыъыр йигара.

Гъа алифбадыы йыкъамаъды вахтинди гъагва гъыъыр йигара, сес шивди, гъалрф шивди, ачыхды сес (гласная буква) шивди, гъигъды сес (согласная буква) шивди. Сиене гъа гъалрфбыр урус гъалрфмыхъван ара хирхъере гъагва гъыъыне, йыхана йиккыны

гъадгаси, гъис хъуйне, урус гъарфбыр баласды хынимешис гъадыы йыкъамаъ xalalp гъыъыр а. Суъхъде гъабишис гъарфмыд къатбыр кихьис xalalp гъыъыр йигара, хъели сагъды гъарфбыр.

Алифбадид берейибкыйне, гъагва гъаъара ачыхды сес шивди, гъигъды сес шивди, сиене сесбыр xalalp гъаъара кадгъуре. Гъабыр xalalp гъаъади, чараа сызна гъар хылис йикъыы лихъийир йигара урус чилид гъарфбыр ки, гъис хъуйне, гъабыр хынимеше рагъалтене йикъыы хакъаси. Гъабыр диде-нине, диш магъалимеше, гъадыы йыкъамаъ цамна-цамна гъагва гъыъыр адбыр йиъи.

Алифбадыыла хъульды бере – хынимешис йыхана кыле гъаъас xalalp йишир йигад вахт виъи. Гъа гедеэне хынимешис слогбыр хитлес xalalp йишир йигара, чөлбүр ара хилтлере йигара, са ки магъалимере гъагва гъыъыр йигара клаъды текстбыр, ихтилатад къатбыр. Хынимер темизене кыле гъаъас xalalp дишир йигара, килхъере xalalp дишир йигара.

Фонетика. Сесбыр. Гафад сесед не натыджедид савалды. Шумуб сес, шумуб гъарф ади гъацын. Са сесехъван мадды натыдже ваъад гафбыр гъацын. Деъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр xalalp йишин. Фарингал-sesбыр кеэтлес йишин, буқламыд сесбыр на хұлаіхды на джықды сесбыр гъацын.
Ударение шивди гъацын.

Гъаlфбыр гъацын. Сесбыр на гъаlфбыр са-сындикляя кеэте гъаас гъацын; гъаlф сесед шикил виъид гъацын. Урус алфавите ад гъаlфбыр на гъади адишды гъаlфбыр. Фарингал-гъаlфбыр на гъабыр гъагва гъаад усул. Букламыра рухьуд гъаlфбыр на гъабыр гъагва гъаад усул. **О, Ж, Щ, Ъ – гъаlфмыд** пеше. **АI, ЫI, УI- гъаlфбыр** на гъаммыд гафа ваад гвалах. **Ү-гъаlф,** гъадид джуды рухьуд джыга. **КI, ПI, ТI, ЦI, ЧI – гъаlфбыр** на гъаммыд сес. **ДЖ, ДЗ – гъаlфбыр.** **ГI – гъаlф.** **ГЬ - Гъ, КЬ - Къ, ХЬ – Хъ – гъаlфбыр.** Гъаммыра гъагва гъаад сесбыр. Хулахды на джыкды сесбыр. **Ъ – сесере** гафа ваад гвалах, гъадид гъаlф, гъа гъаlфгад урус чиле ад ъ – твердый знак рухьуд гъаlфакляя джуравалды. **Е, Ё, Ю, Я – гъаlфбыр** на гъаммыд гвалах.

Ихъды алфавит йиккылана гъацын.

Къыле гъыъын (Чтение). Гъаlфбыр гъацын, гъаммыкляя слогбыр хитлес йишин. Гедылквара кихъир адихъде, къыле гъаас йишин. Клаъды текстбыр къыле гъаас на гъаммыхъде гийкъас йишин. Сатлур-сатлур гафбыр на келиматбыр на шиъирбыр къыле гъаас йишин, махвбыр къыле гъаас йишин. Магъалимере рухьуд джигиди кихъис йишин, ягъылмиш джишири. Диктантбыр кихъис йишин.

Кихъинбыр (Письмо). Хыл кихъис xalaр йишин, къалам хывкъас гъацын, джараа на доскыдаа гафмысды ер хывкъас гъацын. Бытлрад хат! гъыъын, темизене, джарбыр талхъа джыъыр, кихъис йишин. Китабак кид

ихтилат джараа кихъихъис йишин. Гафмыд йылқыа尔 ер сабтас гъацын, гаф мадды джаргыди хъывгас гъацын, къухъды на клаъды гъарфбыр кихъис гъацын.

Гаф на келимат (Слово и предложение). Гаф на гъадид натыдже. Гаф на келимат са-сындиклаа кеэтлес йишин. Келиматмыд усулбыр. Са гаф гъигъене гъухъунид натыдже. Гафбыр са-сындид джыбра лузунид натыдже. Сесехъван сабыйды гаф лаъ кеэплин.

Дүзене кихъинбыр (Правописание). Шууна келимат кихъир йигаарди. Келимат лааттуйне, я ки келиматад са пай лаабттуйне лилхъед укбрыр. УкI на хавал. Хавалад натыдже, гъадире ваъад гвалах. АI, УI, УЬ, ЫII – сесед гъарфбыр кихъин, гъаммыра выгыргад гвалах. Келиматад къуляя кивилхъед не илсындид, малдид, ермид дур килхъеди кивилхъед къухъды гъарф. Келиматад ылқыа尔 не джыбра лилхъед укбрыр.

Миз ачых выъын (Развитие речи). Джуды джу кыле гъаъад ихтилатахъде не манийе кыле гъаъад ихтилатахъде гийкъын. Джуды джу клаъды текстбыр, ихтилатбыр, шиъирбыр, махвбыр кихъис чалыш йишин. Дульхъульмыклаа, тарихеклаа, малмыклаа, шикилмыклаа выр ад гафмыхъван на джуды джу кеэтлид гафмыхъван ихтилатбыр хитлес йишин.

Дарсбыр гыргади, магъалимере хынимер ха1а1р дыъыр йигара, ягъылмиш джидшири,

къыле гъаъас текст;

текстед ихтилат хъаъас;

текст кихъис.

Программадире йагъа1д, мисед правилобыр на гъац1ынбыр ха1а1р ииширийигара:

- сес гъа1рфакляа кеэп1ес;
- килхъед текст са хат1ылыхъван кихъис;
- гафбыр са-сындиклаа джураана кихъис;
- гафбыр келимата ана къыле гъаъас.

Диктантбыр килхъеди, мисед къадарахъван кихъин –

2 класса – 8 – 10 гаф;

3 класса – 10-12 гаф;

4 класса – 12-15 гаф.

Контрольный диктантбыр килхъеди, текстбыр мисед къадар лешур ииширийигара –

- 1 класса: ахирес 15-17 гаф;
- 2 класса: сахъусды полугодиедыс – 25-30 гаф, ахирес – 35-45 гаф;
- 3 класса: сахъусды полугодиедис – 45-55 гаф, ахирес – 55-65 гаф;

- 4 класса: сахъусды полугодиедис – 65-70 гаф, ахирес – 75-80 гаф.

Изложениебыр к1аъды классма килхьере йигара 15-20 гаф адбыр.

Гъa1р дарса ки килхьере йигара 2-3 джарга четинды гафбыр ад келиматбыр, къуще-гъa1рфбыр ад гафбыр, са-къва1д келимат, хылабыр xa1a1р йишин бадаана, гафбыр дуъзене кихъис йишин бадаана.

Системадыхъванды курс:
мыхад чилды хъуд-хъуна вылцад дарсбыр
(Систематический курс)

“Алифбадид” улихъде хынимешихъван ихтилат гыъыр йигара, ихьды халкъдид ч1ел йидисды виъиди, гыс гъа а1гъдиет выъыр йигаарди. Худкур йигара, шыв на1гънибыр гъац1аарди, шыв махвбыр ун йиширди, - гъадире хынимер гъа1зыр даъаси сахъусды китаб кыле гъаъас, ихьды ч1ел ха1а1р ваъас.

Букваред бере (Букварный период). Гъа1рфбыр ха1а1р гъаъара ка1ч1уйне, сувхъде гъац1ад гъа1рфбыр хъура гийир йигара. Хынимеис гъац1ад гъа1рфбыр хъура гийийне, ихьды ч1ел ха1а1р ваъас рагъалт йикиси, гыс хъуйне, ихьды ч1иле гъа1рфбыр ки бала а, гъаммыд графика ки четин виъи – са сес хъибды лышанара вылцад джыгаабыр а. Баласды унбыр къу1нды лышанара вылцара – **kl, tl, къ, хъ, гъ, дж, дз**, са ки гъаасад маддыбыр. Бала четин йиъи хынимеис **фарингализованный** рухъуд, бугъазаа рухъуд сесбыр гъухъус ки, гъабыр шууна кихъисди йикъыы хакъас ки.

Ихьды **A** гъа1рф ха1а1р ваъад гедеэне, сувхъде йикъыы лихъивир йигара урус чилды **A**, кыле гъаъ къва1б-хъиб урус ч1ел, гъа гъа1рф

кид, хъели кыле ваъ ихъды чөл. Гъааса хынимер xalalр дикиси, къуңдысинды чилма ад гъарфбыр сакална рухъуд. Гъааса иишийне, гъарфмыхъде рагъатене гедкъаси. Гъааса гъыъыр йигара мыхајд чиле ад са лышнехъван килхъед гъарфбыр гъагва гъаъади, меселла: **a, e, э, у, и, ы** – ачыхъды сесмыклаа, са ки **б, в, г, д, з, й, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, ъ** – гъигъды сесмыклаа. Ми сесмыс магъалимере бала вахт сидживхъир йигара, гъис хъуйне, гъабыр урус чилды дарсыма ки xalalр гъаъара вахт ливед виъи. Гъаарфбыр кыб xalalр руъудбыр йиъи хынимешис.

Хъели, гъабыр xalalр йишидаа хъуль, цамна-цамна гъагва гъаъара абруптивбыр - **kl, pl, tl, cl, chl**, гъис хъуйне, гъамма са лышан йиъи ара хихъилхъед, гъабыр xalalр гъаъас рагъалт йикиси.

Ми гъарфбыр выдаа хъуль хынимешде диктант кихъис выр йигара, йыхана йикъыы гъадгын бадаана. Диктант киджихъидухъунды, гафбыр кихъис xalalр руъуд диш.

Гъа абруптивбыр хынимешис йикъыы гъадгыдаа хъуль хъели xalalр гъаъара гъабишихъван **гъ – гъ, къ – къ, хъ- хъ**. Меселла: **гъа – гъа, къел – къал, хъу – хъу**. Гъа гъарфбыр садана гъагва гъыъыйне, хынимер гедылкъара, гъарфмыд арыди эккед тахъуват ад, гъабыр кырхал джыъыр йигад. Магъалимере ми гъарфмыс балад вахт

сивхьир йигара, гыс хъуйне, гъабыр xalalp джыъыр, бугъазаа рухъуд (фарингализованный) сесмыхъде гедкъасдиш гъалаки хынимер.

Гъаммыд джыбра магъалимере гъагва гыъыр йигара **дж, дз** – гъарфбыры. Хъели гъаммыхъванды гафбыры, амма гафбыр вылцади гадкъыры йигара, xalalp джыъыд гъалрфбыры кидишне йикисне, гыс хъуйне e-val гъала бугъазаа рухъуд гъалрфбыры на хулахды гъалфбыры гъагва гыъыр адиш.

Гъа гъалрфбыры выдаа хъуль, хынимешис гъагва гыъыр йигара **ув** на **al** гъалрфбыры. **Ув – гъалрф** выр йигара сувхъде, гъухъур йигара, букламыд хъураа гъухъур йигад йиъи. Хъели вылцара йигара гъа гъалрф кид гафбыры.

Ув-гъалрф xalalp вишидаа хъуль хъели гъувга выъыр йигара **Al-гъалрф**.

Сувхъде гъа гъалрф гъухъус выр йигара хынимешде, йикъыы хъибкыын бадаана: сиене хынимеше гъухъур йигара гъа сес гъигъене, сыйлаъна.

Гъадид натыдже шиви, хъуйне, - хынимешис гъагуси, **al- гъалрф** бугъазаа аала хырыдаа вурууд. Хъели, ара хихъин бадаана, гъухъус выр йигара са-сындид джыбра **a-гъалрф** на **al- гъалрф**, гъаммыд арыди ад тахъуват гъувгун бадаана.

Хъели магъалимере неминкирне гъагва гыъыр йигара, **al-гъалрф** кид гъигъды гъалрфбыры – **кь, къ, х, хъ, хь** шууна маддыбыры

руъурди, гъа гъа1рфад бегеде хади, гъаасад мадды месъэлебыр ки лешур.

Ү-гъа1рф ихьды алфавите урус чилды алфавитед натыдже ад диш. Гъади **Ү-гъа1рфара** къва1д гафад къат1 са-сындикляя къат1 гъы1ын.

Ихьды чиле а джыкды сесбыр на ху1ла1хдысесбыр. Ху1ла1хды сесбыр килхьере къу1нды кикад гъа1рфахъван.

Лабиал сесбыр. Са-сад сесбыр мыхалд чиле бук1быр хъуль кеэйир рухъура. Гъаасад гъа1рфбыр килхьере **в-гъа1рф** хъуна. **В-гъа1рф** джедеъэд джыбра хъуди, рухъуд чөл виъи, бук1быр хъуль кеэйир йигара, хъур.

У-гъа1рф – бук1быр хъуль кеэйир рухъуд;

Ү-гъа1рф - бук1быр хъуль кеэйир, къа1ца1хал са джы1ыр, йидж мизид ти хуураа рухъуд;

Ү1-гъа1рф – бук1быр хъуль кеэйир, къа1ца1хал са джы1ыр, йидж мизид ти халаа, бүгъазад араа рухъуд..

А1-гъа1рф: гбадире ваъад къва1б гвалах.

Алфавите выр ад **Ү1**, **Ү11** гъа1рфбыр, гъаммыра гъагва гъаъад фарингализация.

Щ на **Ү** гъа1рфбыр лешур ад, урус чилы1ылад гафбыр, ихьды илсанашды на шегъермыд са-сад дурубыр, малмыд лакъабыр дуъзене кихъис йишин бадаана.

Ы – гъалрф рухьура мизид йылкала, къаңцахал саъ джыъыр, **ЫИ – гъалрф** рухьура мизид гъвабалдаа, къаңцахал саъ джыъыр, рухьуд.

ЫИ – гъалрфара ки джуды аа-үү хад **къ, къ, х, хъ, гъ –** гъалрфбыр бугъазаа гъухъус вылцлад, фарингализовать гъаъад усул.

Ж на О - гъалрфбыр ихъды мыхаңд лугъатди адишды, такатук кал алгад гъа сесбыр ад гафбыр.

Е, Ё, Ю, Я гъалрфбыр выр ад къваңне виъид сес къүндө
лышандыхъван джыывын бадаана. Йидж гъади ки са месьэле а:
гъаммыра къваң сес вылцарама – **[ЙЭ], [ЙО], [ЙУ], [ЙА]** сесбыр,
ихъды чиile гъаасад къваңдне йиъид са мадды сес ки а: **[ЙИ]**.

Гъ-гъалрф ихъды алфавите джурба-джурана къыле гъаасна
руъуд. Гъадыхда са джу гъувга ваъад хъиб сес ад, йидж ки са гаф къыле
выъыйне, хъели гъаңара руъуд, гъилды сес гъухъур йигаарди.

Букваред беридид результатбыр.

Алифбадид бере ад ваҳтинди хынимешис xалар йишир йигара:
сес шивди, гъалрф шивди;
беъэд сес шивди, джебеъэд сес шивди, гъаммыд арыди ад
тахъувват;
фарингал-сесбыр шивди, гъабыр шууна килхьеэрди;
хүлалхды сесбыр шуудыбыр ади ихъды чиile;

букламыра рухъуд сесбыр шуудыбыр ади мыхалд чиле;

Ь, Щ -sesбыр гьидис выр ад йиъиди ихъды алфавите;

Шумуб гъалрф ади ихъды алфавите.

Ми вахтинди хынимешис ха1а1р гыгъыр йигара келимат гафмыс пай гъаъас, гаф – слогмыс, слог – сесмыс. Деъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр кеэт1ес, са ки ударение сыхы1с.

Слогмыд усулбыр гъац1ыр йигара:

- ачыхды слогбыр – ***a-ха-ра; у-ла-быр;***
- гъигъыды слогбыр – ***ми-сед; леб-чиid;***
- къуше-сес ад слогбыр – ***къу1д-къу1-т1ий, к1а1р-к1а1-т1ий.***

Ударение гъад слог на ударение гъадишды слогбыр.

Келимат, текст, диалог, монолог шивди, гъац1ыр йигара.

Джыкды шиъир ха1йа1р гъаъас йишири йигара, гъац1ыр йигара йик1ыылана.

“Алифба”кыле гыгъыр лааттуд гедеэне, хынимешис xalalp йишири йигара кихъис, кыле гъаъас, клаъды келиматбыр на ихтилатбыр хит1ес ихъды чиллыла. Гъа гедеэне хынимеше йик1икаана кыле гъаъара йигара, йик1ыылана xalalp гъаъара йигара. Сатлур, челбыр рухъура йигара, келиматбыр хилт1ере, гъабыр дуъзене кыле гъаъара йигара. Гъа гедеене

хынимер джваңр кіаъды ихтилатбыр хилтіре, гъаммыс кымет вылціара халалр дыъыр йигара.

Букваред бере лаабтүйне, хынимер гедкын лазим йиъи,

- шудаъ джұлхъды чөл гирамиг виъиди халқьдис,

- чөл сувгүйне, халқъ сувгуд гъасаб йиъид;

- гъамыъ джваңшыла асыллы йиъид чөл не халқъ увухуң.

Букваряала хъульды бере

Фонетика на дүзене далғын (орфоэпия). Сесбыр на гъарфбыр. Деъәд не джедеъәд сесбыр джура гъаъас гъацын. Темизды сесбыр на фарингал-сесбыр. Темизды сесбыр на букламыра рухұуд сесбыр. Джықды сесбыр на хұлалхъды деъәд сесбыр. Гаф слогмыс пай выъын. Ударение не са-сад келимата ад гаф гъигъене гъухъун. Сесбыр на гафбыр дүзене гъухъун.

Кихъинид усул (Графика). Сесбыр на гъарфбыр джура гъаъас йишин. Гъарфбыр дүзене гъухъун, гъабыр кыле гъаъас гъацын. Кіаъды на къухъды гъарфбыр гъацын. Шумуб сес, шумуб гъарф аді гъацын, фарингал-сесмыра шыв гъаъаарди, гъацын. Хұлалхъды сесмыд на джықды сесмыд арыди ад тахъуват вацын.

Гафбыр са-сындиклаа джура гъаъас гъацын, гъаммыд арыди укібыр на хавалбыр лихъис гъацын.

Сиене алфавит гъацын, шумуб гъалрф ади йикіылана гъухъус йишин.

Ч1илды гъуч1 (Лексика). Хынимешис xalalp йигара, ч1илды гъуч1 шивди.

Ихъды ч1иле бала эвелды ч1елбыр ад, гъамыъ бала ихтилатаа гъаджабгуд. Гаф – гафмыд на натыджедид савалды виъид. Эвелды гафбыр на илсанаше ишлемиш хъаджаъад гафбыр гъахъагун. Са натыдже ад на балад натыдже ад гафбыр кеэт1ес йишин. Дульзы натыдже (прямое значение) не ливхъид натыдже (переносное значение) гъац1ын. Синонимбыр, антонимбыр, омонимбыр гъац1ын; гъабыр тексте шууна ишлемиш гъаъасди, гъац1ын. Фразеологизмбыр, гъаммыд натыдже; гъабыр тексте шууна ишлемиш гъаъасди, гъац1ын.

Гафад натыдже келиматаа гъувгун. Словарьмыхъван гвалах ваъас гъац1ын.

Ч1илды к1ат1быр (Морфемика). Са гъваб ад гафбыр на джурад гъваб ад гафбыр. Гъабыр са-сындикля кеэт1ес йишин. Суффиксбыр. Префиксбыр (преверббыр). Классмыд показательбыр (классмыд аффиксбыр).

Постфиксбыр. Гъаммыд сенемыд натыдже.

Диб не гъваб. Существительныймыд диб не гъваб. Глаголмыд диб не гъваб. Арахад гафбыр.

Морфология.

Существительныйбыр. Существительныйед натыдже, гъадире келимата ваъад гвалах. Ил ад кардымыхда вылцлад суал на ил адишды кардымыхда вылцлад суал: **ВЫШ? ШЫВ?** Собственный не нарицательный существительныйбыр.

Существительныид классбыр. Выглешды, хылешды, малмыд на кардымыд классбыр са-сындикия кеэтлес гъацын. Существительныид къадар. Текды къадар на балад къадар. Существительный сахъусды усул. Существительныид падежбыр. Падежед усул кеэплес йишин. Существительныйбыр падежмыс дегиш йишин. Существительныид морфологический разбор.

Прилагательныйбыр. Прилагательныид натыдже не келимата ваъад пеше. Дегиш рууд на дегиш джугъуд прилагательныйбыр. Прилагательныйбыр са-садбыр дегиш йишин: классмыс, къадарас, падежмыс. Келимата прилагательныйбыр дегиш джишин. Глаголмыклия йишир ад прилагательныид дегиш йишин. Прилагательныйед сахъусды усул. Прилагательныйед морфологический разбор.

Местоимение. Личный местоимениебыр. I-хъусды на 2-хъусды лицодид местоимениебыр. Указательный местоимениебыр не гъаммыд натыдже. Рефлексив местоимениебыр.

Гъабыр далгади ишлемиш гъыъын. Килхьеди, местоимениебыр дуъзене кихын. Местоимениемыд натыджде. Гъаммыд падежмыс дегиш гъыъын.

Числительное. Количественный не порядковый числительныйбыр. Гъашыв часть речи йиъиди. Гъаммыра келимата шыв пеше ваъаарди. Числительныид склонение.

Глагол. Глаголад натыдже не келимата ваъад пеше. Инфинитивед усул. Глаголмыд қлабалбыр. Вахтбыр. Гъаабхыд вахт, гъамыъды вахт, выкъасды вахт. Глаголбыр классмыс на қадармыс дегиши гъыъын. Главголбыр шууна руъурди мадды гафмыкляя. Морфологический разбор глаголад.

Наречие. Наречиедид натыдже не келимата ваъад гвалах.

Послелог. Шыв кар йиъиди послелог. Гъадире келимата ваъад гвалах. Шууды кыб-кыб гъасил руъуд послелогбыр ади ихьды чиле.

Союзбыр. Гъаммыд натыдже не пеше.

Частицабыр. Гъаммыд натыдже не пеше.

Синтаксис

Синтаксисекляя хынимешис xalaлp гъыъыр йигара, простой келимат на сложный келимат шууна кеэтлесди. Гъаммыд арыди шыв тахъуват ади.

Хъели гъабишиг гъагва гъыъыр йигара, келиматад къулуу гъад членбыр – подлежащее не сказуемое.

Хъели прямой объект.

Къваңхъусды дараджийед членбыр: дополнение, определение, обстоятельство гъга гъыъыр йигара келимата араа, келимат xalaлp гъаъад вахтинди.

Однородный членбыр выр йигара келимата руъуд.

Хъели выр йигара односоставный на двусоставный келиматбыр ки выр йигара.

Интонациедыхъван джура гъаъад келиматбыр выр йигара.

Графика. Орфография. Пунктуация.

Сахъусды класса дыхыыр мадана, хынимешис xalalр гыыъыр йигара темизене кихьис, ишарабыр лихьис келиматад джыбра.

Xalalр гыыъыр йигара къихьисды кал, хат! дуъз гъаъас.

Келиматад улихъде къухъды гъарф кивхьис, са ки къухъды гъарфаала беслемиш гъаъас илсанашды, ермыд дурубыр, малмыд лакъабыр.

Лабиал сес не фарингал сес дуъзене гъухъус ки, кихьис ки.

Джықды на хұлалұхды сесбыр дуъзене кихьис.

Существительныймыд, прилагательныймыд, числительныймыд ахирбыр дуъзене кихьис.

80 гаф ад диктантбыр на 80-100 гаф ад изложениебыр дуъзене кихьис.

Мыҳаңд чиңлікти суалбыр ки выс, джывабыр ки хъывыс.

Яхда мисед келимата лирхъед ишарабыр а: уқ! (точка), запятая, уқ! на запятая, къвалб уқ!, хъиб уқ! са ки гъаасад маддыбыр. Гъабыр гъили лихьисди, мыс лихьир йигаарди, xalalр гыыъыр йигара.

Начальный классма йишид дарсымыд результаты

Алифба xalalр йишидаа хъуль хъели Мыҳаңд чөл не Мыҳаңд литература джураана йығын лазим йиъи.

Мындаң чөл мисед чөвөбөр ад виъи:

Чиңдүүлүк үсүл:

Чиңдүүлүк гүчі (лексика);

Фонетика на кихъинид үсүл (графика);

Гъухъунид үсүл (орфоэпия);

Морфемика (гафмыд къатбыр);

Грамматика (морфология на синтаксис).

Дүйзене кихъин не үкібыр лихъин (орфография и пунктуация).

Миз ачых выъын (развитие речи).

Юкъдысанды классма выр ад тапширмабыр xalalp гыъыйне, хынимер гедкъаси, шууна джукъады чөл лазимды виъиди, гирамигды виъиди, са ки заңгыиф вишир ади, эвелды гафбыр сулгара.

Мындаң чөл, урус чиңдүүхъван сыйлаъна, Россиядид -хүккиметед чөлне гъалсаб выъыр а.

Ми Гвалах выъынид программади ана виъи гыссе “Далғынид үсүлбүр”.
Га чөвөдире xalalp гаъара клауды классма ад хынимешис, **Хъадаңун,**
Далғын, Кихъин шыв карбыр йиъиди, гъаммыхда шыв натыдже ади, шыв лышан ади.

Га хыбыдси гысехалалп выъыйне, хынимешды мындаң чиңдүүлүк үн ки ачых йикиси, миз ки, килхъед хыл ки.

Текст, хъур, кыле выъынид үсүл ъалалп выъыйне, келиматбыр хилтіед кал xalalp йишийне, хынимер темизене далгара на убрумыра чөл лювуршере каңчуси.

Программадире хынимешис сиене чилды услакляа хабар викисне гъаъара, китабахъван гвалах ваъас xalalр даъара, келимат, синтаксис шивди гъацлара гъаъара.

“Мыхајд чел” - дарсымыд системадид планирование

1 класс (10 сағылт. Гъафтидыы 2 сағылт)

Тематикадид планирование	Хынимеше ваъад гвалихад суфат
Гаф. Келимат. Текст.	
4 сағылт	
<p>Мыхајд чел – мыхајд халкъдид чел виъи. Гъадид деринвалды. Кихынбыр на далгын.</p> <p>*Гафбыр кихын: Мыхајд, мыхајд чел, магъалим, меҳътеб.</p> <p>Гаф. Гафад натыдже не гъадире ваъад гвалих. Гаф дегиши вурууд усул.</p> <p>Келимат. Келимата ивирхъед фикир. Келиматад джыбра лилхъед лышанбыр. Келимата ад балад гафмыд ара хавалды.</p> <p>Текст не гъадид гвалих. Текст килхъед усул. Текстед натыдже.</p>	<p>Чел халкъдис шыв кар виъиди, ихтилат гъаъас гъацын. Маддыбишды челбыр саъ геэйес чалыш джишин.</p> <p>Кихыд текст на рухъуд ихтилат кеэтлес йишин.</p> <p>Джудаа джу рухъудис кымет ливхъис йишин.</p> <p>Текст гъидыхда рухъурди гъацын.</p>

<p>Текстаа лилхъед дур.</p> <p>*Гафбыр кихъин:</p> <p>Ихъды мүкъ, изды дарс, мыхалд халкъ, кихъин не каагъун.</p> <p>Диалог. Келиматад джыбра лилхъед лышанбыр: укъ, суалад лышан, лалад лышан, запятой.</p>	<p>Текстаа дур лихъис йишин.</p> <p>Келиматмыклаа текст хитлес йишин.</p> <p>Шикилеклаа текст хитлес йишин.</p>
--	--

Г А Ф

4 сагъаңт

<p>Сесбыр на гъарфбыр. Деъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр.</p> <p>Къуше-гъарфбыр ишлемиш гъыъын:</p> <p>к1, п1, т1, ч1, ц1 – сесбыр на гъабыр гъагва гъаъад гъарфбыр;</p> <p>г1 – сес не гъарф;</p> <p>гъ, къ, хъ – гъарфбыр;</p> <p>гъ, къ, хъ – гъарфбыр;</p> <p>а1, у1, ы1, ү1 – гъарфбыр;</p> <p>бук1амыд гв, гъв, кв, к1в, къв, къв, хв, хъв, хъв, ч1в, шв, жв, св, са ки гъаасад мадды гъарфбыр.</p> <p>Гаф – кардымыд дур йиъид гъацын.</p> <p>Са натыдже ад на балад натыдже ад гафбыр.</p> <p>Ихъды чилды словарьбыр.</p> <p>Синонимбыр, антонимбыр, омонимбыр.</p> <p>Выш? Шыв? – рухъуд гафмыд натыдже кеэплес вишин.</p> <p>Выш? Вышер? Шыв? Шывбыр? – хулкад суалас джывабыр выс гъацын.</p>	<p>Келимата шумуб гаф ади, гедкъас йишин.</p> <p>Гафбыр са-сындикляа джураа гъаъас йишин.</p> <p>Са натыдже ад на балад натыдже ад гафбыр ишлемиш гъаъас йишин.</p> <p>Словарехъван гвалах ваъасгъацын.</p> <p>Ь – гъарфад пеше вац1ын.</p> <p>Щ – гъарфад пеше вац1ын.</p> <p>Е, Ё, Ю, Я, О – гъарфад пеше вац1ын.</p> <p>Ъ – гъарфад пеше вац1ын.</p>
--	---

Гафад къатбыр	
2 сагъалт	
Гаф, слог, ударение шыв карбыр ииъиди, гъацын. Гаф слогмыс пай ваъас йишин. Ударение гъагун.	Гафбыр слогмыс пай гъыъын. Ударение сыхын.
Ахиред диктант кихъин.	Хынимешды гъацара йишир ад дарсымыс къимет вын.

2 класс

(34 сагъалт. Гъафтиды 1 сагъалт)

Тематикадид планирование	Хынимеше ваъад гвалаҳад суфат
Йикъыы хъыигын	
4 сагъалт	
Сесбыр на гъаарфбыр	
8 сагъалт	
Сесбыр на гъаарфбыр. Деъэд не джедеъэд сесмыд арыди ад тахъуват. Ачыҳды джедеъэд сесмыд на гъигъды джедеъэд сесмыд арыди ад тахъуват. Къуше-сесбыр кид гафбыр. Гъбыр	Деъэд гъаарфбыр – <i>a, al, e, ё, i, o, u, уь, уl, ы, ыl, э, ю, я</i> – гъацын. Джедеъэд гъаарфбыр – <i>Б, В, Г, Гъ, Гъl, Д, Дж, Дз, Ж, З, К, Къ, Къl, Л, М, Н, П, Пl, Р, С, Т, Тl, Ф, Х, Хъ, Хъl, Ц, Цl, Ч, Чl, Ш, Шl, Ъ</i> - гъацын. Й – гъаарф деъэдмыд на джедеъэдмыд арыди ад гъацын.

<p>килхъед усул.</p> <p>Букламыд сесбыр – кв, гв, хв, шв, жв, св, джв, чв, къв, гъв, къв, гъв, кlv – кихъис не кыле гъаъас гъацын.</p> <p>Слог. Гафбыр слогмыс пай гъаъас иишин. Букламыд сесбыр на къушесебыр слога са сесне гъалсаб гъаъас иишин.</p> <p>Алфавит. Алфавит йиккылана гъацын. Гъарфбыр алфавит йиъид кал, гъухъус гъацын.</p> <p>Ударение шивди, гъацын. Гафмыы ударение лихъис иишин.</p> <p>Диктант кихъис вын.</p>	<p>ь – къусуси гъарф на сес дишды гъацын. Къаше-сесбыр гъацын на кихъис иишин.</p> <p>Букламыд сесбыр кыле гъаъас иишин, гъа се скид гафбыр гъагус иишин.</p> <p>Гафбыр слогмыс пай гъыъын.</p> <p>Алфавитед гъавыр вишин, гъади ад гъарфбыр гъацын, кыле гъаъас на кихъис иишин.</p> <p>Ударение гъад слогбыр гъагус иишин.</p> <p>Диктанта йишид ягъылмишвалдыбыр дүз хъыъын.</p>
--	--

Гаф на гъадид пеше (12 саялт)

<p>Гаф на гъадид метлеб.</p> <p>Дурумыд клабалбыр: къабырмыд дурубыр, малмыд дурубыр, валгымыд дурубыр, вахтмыд дурубыр, еримыд дурубыр, нахджирмашды дурубыр, укъымыд дурубыр, улесдымыд дурубыр, емишмыд дурубыр, хукумыд дурубыр, са ки гъасад</p>	<p>Хынимешде дурумыд клабалбыр, йиккыы гыргара, кихъис вын. Меселла: емишмыд клабал – эч, хылр, балли, хик, нар, шабалут, тымыл, гаівалли, швалде, машмаш, финдикъ, мезелий; улесдымыд клабал – хъыв, нисе, гъаред, гъавыджбыр, йыкъцар, элидзий, гундз, лаваш,</p>
--	--

<p>мадды дурумыд кабалбыр.</p>	<p><i>кликер, либкыыд хыыв, пылыв, хабый, цыс, налк, чырчымды налк, джар, якуй, табак, калишер, даъ, саки маддыбыр.</i></p>
<p>Ихъды чиile сиене гафбыр юкъдиъне пай руъуд, гъацын:</p> <p>выглешды дурумыд кабал, хылешды дурумыд кабал, малмыд на нахджирмыд дурумыд кабал, кардымыд дурумыд кабал.</p>	<p>Балад существительныйбыр выр, гъабыр кабалмыс пай гъаъас вын, шууна пай гъаъасди, гъацын.</p> <p>Меселла:</p> <p>выглешды дурумыд кабал – дид, шу, выгыл, гаг, гыгый, дух, дидды шу, нинды шу;</p>
<p>Мыс, йидж ки гъалыхда я гъидыхда ийни, риши, виши, диши – рухъурди, гъацын.</p>	<p>хылешды дурумыд кабал – нин, риши, рыш, кылсады нин, къари, галинин;</p>
<p>Текды на балад къадар. Текды къадар – са кар йиъид, балад къадар – сындыыла балад кар йиъид гъухъун.</p>	<p>малмыд на нахджирмыд дурумыд кабал – си, убул, яц, зер, къыхъ, сикл, тыла, галт, шарак, цикл, фил, накылваңкь, гап, фитфил, йиван, къулан, дай, йымал;</p>
<p>Выш? Вышер? Шыв? Шывбыр? -</p>	<p>кардымыд дурумыд кабал – хал, хъум, къав, раквал, мас, къат, силаб, сант, палта, хъесым, убур, саки маддыбыр.</p>
<p>Китабак кид текстмаа дурумыд кабалбыр гъагус йишин.</p>	<p>Существительныйбыр текды къадарас на балад къадарас пай гъыъин.</p>
<p>Ил ад на ил адышды карбыр джура гъаъас гъацын.</p>	

суалбыр мыс вылцлаарди, гъацын.
Илсанашды на мадды сиене
кардымыд на сиене малмыд арыди
ад тахьуват **вацын**.

Кардымыд лышанмыхда **Шууды?** На
гъасаб гъаъад гедеэне вылцлад
Шумуд? суалбыр выс гъацын.
Шумур? Шумуб? Шумуд? – суалбыр
на гъаммыд натыдже.

Гъалды? Гъидид? – суалбыр выс
гъацын. Гъа суалбыр мыс
вылцлаарди xalaлp **йишин**.

Вахтбыр. Гъаъара, Гъаъаси, Гъыъыри
– гъилды вахтбыр йиъиди, гъацын.
Гъа гафмыхъван ихтилат хитлес
йишин.

Джыкды на хүләхды сесбыр на
гъаммыд натыдже вацын.

Шууды? Шумуд? Шумур? Шумуб? -
суалбыр вылцлад гафбыр гъагун,
гъаммыхъван келиматбыр **хитин**.
Гъаммыд арыди ад тахьуват вацын.

Гъалды? Гъидид? – суалбыр выс
ийшин.

Вахтбыр шивди гъацын, гъабыр
джура гъаъас **йишин**.

Шыв гъаъара a?
Шыв гъаъара?
Шыв гъыъыри?
Шыв гъаъарай?
Шыв гъаъаси? – суалмыд арыди ад
тахьувыат вацын. Гъаммыхъван
келиматбыр хитлес йишин.

Каъара – кааъара, лаъара –
лааъара,
саъара – сааъара, гийере – геэйере,
Кийере – кеэйере, сийере – сеэйере,
a – aa, ара – араа, гъара – гъараа,
хъура – хъураа, хъалаа – хъалаала,
уу – уула, аа – аала,
са ки гъасад мадды гафмыд арыди
ад тахьуват на гъаммыд натыдже
гъацын.

Чилды кабалбыр (8 сағылт)	
Чилды кабалбыр: существительное, прилагательное, глагол, местоимение гъацын, сасындиклаа кеэтлес йишин. Текды на балад къадар. Балад къадарарад быр, - мар лышанбыр гъацын.	Существительное. Существительныйед суалбыр – Выш? Шыв? Вышер? Шывбыр? – гъацын. Илсанашды дурубыр, малмыд лакъабыр, баннымыйд, нацурмыд, мүлкъымыйд, шегъермыд, былахмыд дурубыр къухьды гъаирфаала кихъин . Текды на балад къадарарад существительныймыхъван келиматбыр хитлес йишин, ишлемиш гъаъара балад къадарарад ахирбыр – быр, -мар, -ер, -ар, -бал, -бе , са ки маддыбыр.
Текстаа прилагательныйбыр гъагун. Существительныймыхъван, прилагательныймыхъван. глаголмыхъван, местоимениемыхъван келиматбыр хитлес йишин, гъабыр текстмыкляя кеэтлес йишин.	Прилагательное. Прилагательныйед суал – Шууды? – гъацын. Прилагательныйере шыв гъаъарди гъацын. Прилагательныйбыр кид “ Хъад ” я “ Кылд ” я “ Хумухд ” я “ Гъылд ”, хъур, ихтилат кихъин . Гъацлад рангбыр кихъин. Илсындид тылакляя ихтилат кихъин.
Прилагательныйбыр кид диктант кихъин . Глаголмыд натыдже вацын . Гъаммыра келимата ваъад гвалах вацын . Глаголмыд натыдже вацын суалмаа	Глагол. Глаголад суал – Шыв гъаъас? – гъацын . Глаголмыд кабалмыхъван

<p>– Шыв гъаъара? Шыв гъыъыри? Шыв гъаъарай? Шыв гъыъырий? Шыв гъаъаси? Шыв гъаъасий? Глаголмыд клабалбыр гъацын. Глаголбыр гъалгади ишлемиш гъаъас ишиин.</p> <p>Местоимение шивди гийкъын, гъаммыд натыдже вацын; гъабыр ишлемиш гъаъас ишиин.</p> <p>Местоимениебыр кине, диалог кихьис ишиин.</p>	<p>ихтилатбыр хиттин. Глаголмыра гъувга въара ад вахт кеэплес ишиин.</p> <p>Глаголбыр мисаламыклаа кеэтлес ишиин.</p> <p>Местоимение. Местоимениедид суалбыр – Выш? Вышер? Шыв? Шывбыр? - гъацын.</p> <p>Къусуси местоимениебыр гъацын – зы, вы, е, ват. Гъаммыхъван келиматбыр хитлес ишиин.</p> <p>Существительныймыд ериндире местоимениебыр ишлемиш гъыъын.</p> <p>Ахиред диктант кихъин.</p>
<p>Ишиид дарсбыр йикъыы хъыгын. (2 сагъалт)</p>	

3 класс

(34 сагъалт. Гъалфтиды 1 сагъалт)

<p>Тематикадид планирование</p>	<p>Хынимеше въад гвалахад суфат</p>
<p>Йикъыы хъыгын (4 сагъалт)</p>	
<p>Гаф на текст на келимат.</p>	<p>Гаф. Гъадид натыдже. Текды натыдже на балад натыдже ад гафбыр. Синонимбыр, антонимбыр, омонимбыр кеэтлес ишиин. Дурумыд клабалбыр. Текды на</p>

	<p>балад къадар вацын. Существительное, прилагательное, глагол, местоимение йикыны хъыгын. Вахтбыр. Гъаабхыңд вахт, гъамыъды вахт, выкъасды вахт кеэтлес йишин. Къусуси местоимениебыр гъацын.</p>
--	--

Келимат. Келиматмыд джурабыр. (6 сағылт)

Натыджедире рухьуд келиматмыд джурабыр: хабарад, суалад, бийругъад келиматбыр. Лал въяд келимат. Келиматад джыбра сырхайд лышанбыр.	Келимат шивди гъацын. Хабарад келимат, бийругъад келимат, суалад келиматбыр xalalp йишин . Келиматад джыбра сырхайд лышанбыр – ук!, суалад лышан, лал выъинид лышан – гъацын .
Келиматад сахъусды дараджийед (дигед) членбыр: подлежащее не сказуемое.	Келиматад сахъусды членбыр кеэтлес йишин . Подлежащее не сказуемое гъацын, келиматтаа кеэтлес йишин .
Келиматад къваібхъусды дараджийед членбыр – дополнение, определение, обстоятельство.	Подлежащеедид усулбыр гъацын. Дополнение шивди гъацын. Прямой объект гъацын . Определение кеэтлес йишин , гъадыхъван келиматбыр хитлес йишин . Обстоятельстводид усулбыр гъагун, гъаммықля хабар вишин .
Простой не сложный келиматбыр. Сложный келиматад пунктуациедид лышанбыр.	Простой не сложный келимат сасындиқля кеэтлес йишин . Простой келимата са диг ад гъацын . Сложный келимата күйндылыла бала диббыр ад гъацын .
Миз ачых выъын – “ <i>Изды хала ад</i>	Күйнды простой келиматақля са сложный гъаъас гъацын .

<p>мал”, рухъуд, сочинение кихъин.</p> <p>Диктант кихъин.</p>	<p>Сложный келиматад пунктуациедид лышанбыр лихъис гъацын.</p> <p>Сочинение кихъис xalalp дишин, миз ачых вишин.</p>
<p>Гаф. Гафад къатбыр.</p> <p>(4 сагъалт)</p>	
<p>Гафад къатбыр гъацын. Диб, гъваб, суффиксбыр, префиксбыр, ахир кеэтлес йишин.</p> <p>Са диб ад гафбыр гъагус йишин, гъаммыс мадды бегедед гафбыр гъагун.</p>	<p>Гаф пай ваъас йишин. Диб гъагус йишин, ахир кеэтлес йишин. Гъваб гъувгун, гафад “Маъ!” рухъуд усул гъувгун, меселла: лешус – лаімалбу-ш кихъис – кимели-хъ сатас – самалы-т. Хынимешис гъагва гъыъын, гъа ти джыбра вурууд гъалрф гъваб виъид глаголма. Существительныймыд ки гъваб гъувгус йишин, ахир хъеэлъэрэ. Суффиксбыр кеэтлес йишин. Дегиш руъуд къатл ахир йиъид, гъацын. Ахир хъудишды къатл гафа диб йиъид, гъацын. Префиксбыр ихъды чиile са глаголма руъуд, гъацын. Гаф къатлмыс пай ваъас йишин, разбор гъыъын.</p>
<p>Миз ачых выъын: магъалимере выд шикилаа сочинение кихъис йишин.</p>	<p>Шикилаа гакъара, сочинение кихъис йишин, балад гафбыр лебшура.</p>
<p>Чилды гъуч (лексика)</p>	

(2 сағыт)

Чиилды гъучі шивди гъацын.	Сиене гафбыр чиилды гъучі виъид гъацын. Гъаммықлаа сұлғебет вығын .
Са натыдже ад на балад натыдже ад гафбыр гъагун.	Са натыдже ад гафбыр на балад натыдже ад гафбыр гъагун . Меселла: <i>Китаб</i> – са натыдже; <i>Хыл</i> – балад натыджебыр – бедендиd <i>klatl</i> ; парчед халкъад джыга, күмег.
Синонимбыр, антонимбыр, омонимбыр гъагун текстаа.	Синонимбыр, антонимбыр кид мисалабыр гъагун , гъаммаа синонимбыр, антонимбыр, омонимбыр гъагун . Гъаммыхъван мадды келиматбыр хитін .
Словарехъван гвалах ваъас йишин.	А. С. Алисултановды, Э. И. Исмаиловад, К. Э. Джамаловды словарьбыр лешур, гъаммаа гафмыд натыджедыхда гадкъас <i>xalalp</i> дишин, гаф гъувгас xalalp дишин .
Миз ачых вишин бадаана – сочинение кихъин “Изды хыди”.	Сочинение не изложение кихъис йишин .
Изложение кихъис <i>xalalp</i> гъыъын.	

Чиилдықлабалбыр

(2 сағыт)

Чиилды клабалбыр шивди гъацын. Существительное, прилагательное, числительное, глагол, наречие	Чел клабалмыс пай ваъас гъацын . Чиile балад клабалбыр ад гъацын . Гъаммықляя существительныйеклаа,
--	---

<p>шуудыбыр йиъиди, гъацын.</p> <p>Существительное (4 сагъалт)</p> <p>Существительное. Гъадид суалбыр. Существительныйере келимата ваъад гвалах.</p> <p>Хасды на умуми существительныйбыр. Келиматад къуле не хасды существительныймыд къуле къухъды гъаарф кивхьин. Существительныймыд къадар – текды къадар на балад къадар. Существительныйбыр къадарас дегиш йишин.</p> <p>Миз ачых выъын – существительныйбыр къадарас дегиш гъыъын.</p> <p>Текстаа балад къадар ад на текды къадар ад существительныйбыр гъагун.</p> <p>Существительныйед падежбыр. Абсолютив падеж. Эргатив падеж. Датив падеж. Комитатив падеж. Компаратив падеж. Существительное падежмыс дегиш йишин.</p>	<p>прилагательныйеклаа, числительныйеклаа, глаголаклаа хабар вишин.</p> <p>Существительныйед натыдже вацлара выъын. Гъа словарехъван ара хивхын.</p> <p>Умуми существительныйбыр на хасды существительныйбыр ара хихъин, гъаммыд арыди ад тахъуват вацын. Хасды существительныйбыр къухъды гъаарфаала кихын. Текды къадар ад на балад къадар ад существительныйбыр гъацлара гъаъас xalalp йишин.</p> <p>Текстаа балад къадар ад текды къадар ад гафбыр гъагун.</p> <p><i>Абсолютив падеж шивди, гъацын. Гъадид гвалах вацын. Абсолютив падеж кардымыд дур йиъид, гъацын.</i></p> <p><i>Эргатив падеж. Гъадид ахирбыр, натыдже, гъадид гвалах, гъа подлежащее руъуд, гъацын.</i></p> <p><i>Датив падеж. Гъадид ахирбыр, натыдже, гъадид гвалах, гъа подлежащее руъуд, гъацын.</i></p>
---	---

	<p><i>Комитатив падеж.</i> Гъадид ахир не натыдже вацын. Гъадире келимата ваъад гвалах вацын.</p> <p><i>Компаратив падеж.</i> Гъадид ахир не натыдже вацын. Гъадире келимата ваъад гвалах вацын.</p> <p>Существительныйед классмыд клабалбыр. Выглешды классад клабал. Хылешды классад клабал. Малмыд классад клабал. Кардымыд классад клабал.</p> <p>Миз ачых выъын: выд шикилаа сочинение кихьин. Текст лешур, гъади ад существительныймыд падеж не къадар на класмбыр гъагва гъыъын.</p>
	<p>Выглешды класса выглешды дурубыр ад гъацын, хылешды дурубыр – хылешды клабала, малмыд дурубыр – малмыд клабала, ил адишды карбыр – кардымыд клабала. Классмыд суффиксбыр гъагус гъацын.</p> <p>Диктант кихьин.</p> <p>Шикилехъван йикъылана гвалах выъын, хъели сочинение кихьир, гъади йишид существительныймыд падеж не классбыр гъацлара гъыъын.</p>

Прилагательное (2 сагъалт)

<p>Прилагательное, гъадид метлеб, келимата ваъад пеше. Прилагательныйед суалбыр. Синоним прилагательныйбыр на антоним прилагательныйбыр. Прилагательное дегиш джишин, гъадид мыс-гад ер.</p> <p>Миз ачых выъын: кихьин сочинение “Хъад”, ишлемиш гъаъара прилагательныйбыр.</p>	<p>Келимата прилагательныйере ваъад гвалах, гъадид ер существительныйед улихъде виъид гъацын.</p> <p>Прилагательныйбыр садаки дегиш джугъулд, - я падежес, я къадарас – гъацын.</p>
--	---

Числительное

(2 сагъалт)

Числительное. Числительныйед метлеб, гъаммыра келимата ваъад гвалах; гъаммыд натыдже. Яцлад на раджед числительныйбыр. Раджед числительныймыд суффиксбыр. Числительныймыд классмыд на падежмыд дегиши йишинвалды.

Келимата числительныйере ваъад гвалах **вацин**. Яцлад на раджед числительныйбыр дувзене кихьис **йишин**. Яц гъаъас на радж гъухус на гъаасад числительныйбыр дувзене кихьис **xalap дишин**.

Местоимение

(2 сагъалт)

Местоимение. Къусуси местоимениебыр на гъаммыд гвалах. Гъагва гъаъад местоимениебыр на гъаммыд келимата ваъад пеше. Суалад местоимениебыр на гъаммыд натыдже. Мадды местоимениемыд клабалбыр. Местоимениебыр кид диктант кихьин.

Существительныйбыр на хасды существительныйбыр местоимениемыхъван дегиши гъаъас **гъацин**. Местоимениебыр даргади ишлемиш гъаъас **гъацин**. Местоимениебыр текстаа ахтармиш гъаъас **йишин**. Местоимениемыд клабалбыр **гъацин**.

Глагол

(4 сагъалт)

Глаголад натыдже. Гъадид суалбыр – Шыв гъыъыри? Шыв гъаъара? Шыв гъыъырий? Шыв гъаъарай? Шыв гъаъаси?

Глаголмыд клабалбыр.

Глагол келиматаа кеэплес **вишин**. Глаголад суалбыр **гъацин**.

Глаголмыд клабалмыра йагъаид существительныймыд падежбыр. Глаголмыд клабалмыра келиматмыд усул **выъын**.

Глаголад классмаа дегишвалды.	Глагола ад классмыд аффиксбыр гъацын .
Глаголад вахтбыр.	Глаголад вахтбыр гъацын – гъабхыд вахтиндид усул; Гъамыъды вахтиндид усул; Выкъасды вахтиндид усул.
Глаголад наклонениебыр.	Хабарад наклонение; Алхышед наклонение; Бийругъад наклонение; Шартыд наклонение на гъаммыд усулбыр кеэтлес йишин . Наклонениемыд суффиксбыр гъацын .
Глаголад версие шивди гъацын.	Аъды версие не араа гъаъды версие гъацын; гъаммыд усулбыр кеэтлес йишин .
Сочинение кихын “Сайирес дама дыхъыйне”.	Текстаа глаголбыр гъагун, гъаммыс талгъриф вын . Ахиред диктант кихын.

Йишид дарсбыр йикъыы хъыгын
(2 сағылт)

4 класс

(34 сағылт. Гъаlфтиды 1 сағылт)

Тематикадид планирование	Хынимеше ваъад гвалахад суфат
Хъуъды классма йидкыыдбыр йикъыы хъыгын (4 сағылт)	

<p>Сес, гъарф. Деъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр. Букламыд сесбыр, фарингал сесбыр. Къаше-гъарфбыр Гаф. Са натыдже ад на балад натыдже ад гафбыр.</p> <p>Синонимбыр, антонимбыр.</p> <p>Омонимбыр.</p>	<p>Гаф, келимат, текст шивди гъацын. Сесбыр на гъарфбыр са-сындикаа кеэтлес ишин.</p> <p>Букламыд сесбыр на фарингал сесбыр гъацын.</p> <p>Щ, о, ё, ю, я са ки ь гъарфмыд гвалах вацын.</p> <p>Къаше-гъарфбыр гъацын. Деъэд не джедеъэд сесбыр кеэтлес ишин.</p>
<p>Гафад къатбыр гъацын.</p> <p>Чилды къабалбыр шивди гъацын.</p>	<p>Ударение гъацын.</p> <p>Гаф къатмыс пай гъаъас ишин: аффикс, префикс, суффикс, ахир, диг, гъраб шивди гъацын, гъабыр гъагус ишин.</p>
<p>Келимат. Простой келимат на сложный келимат. Келимата ишлемиш гъаъад лышанбыр.</p> <p>Къухъды гъарфаала кихъин келимат на къусуси гафбыр.</p> <p>Келиматад сахъусды дараджийед членбыр на къвалбхъусды дараджийед членбыр.</p>	<p>Существительное, прилагательное, числительное, глагол шивди гъацын, гъаммыд усул кеэплес ишин. Существительныйед классбыр на къадарбыр на падежбыр гъацын.</p> <p>Глаголад наклонениебыр на вахтбыр на глаголад къабалбыр гъацын.</p> <p>Къусуси местоимениебыр гъацын.</p>
<p>Шикилехъван гвалах выъыр, сочинение кихъис гъацын.</p>	<p>Келимат на гъадид натыдже гъацын. Абсолютив келимат. Эргатив келимат. Датив келимат. Гъаммыд сахъусды дараджийед членбыр – подлежащее не сказуемое гъацын.</p>
	<p>Сочинение не диктант на изложение кихъис ишин.</p>

Келимат

(6 сагъалт)

Келиматад сахъусды дараджийед	Келимат на гъадид сахъусды
-------------------------------	----------------------------

<p>членбыр на къваңхъусды дараджийед членбыр подлежащее не сказуемое.</p>	<p>дараджийед членбыр гъацын.</p>
<p>Подлежащеедид не сказуемоедид натыдже не келимата ваъад гвалах. Подлежащее джурба джурад падежма йишин.</p>	<p>Подлежащее абсолютив падеже, эрратив падеже, датив падеже руъуд, гъацын.</p>
<p>Сказуемоедид усулбыр.</p>	<p>Сказуемое са глаголакля на күйнды-хъибды глаголакля руъуд, гъацын: сукъус, субкъура гъаъас, субкъура чалыш йикис.</p>
<p>Сказуемое не подлежащее классмаа на къадармаа са- сындыхъван гъеблин.</p>	<p>Подлежащее не сказуемое са- сындыхъван гъеблед гъацын – Гада й-ахыри, гъ-алгыри; Рыш р-ахыри, л-алгыри; Зер в-ахыри, Духул в-ахыри; Къаб й-ахыри, си-тл-ири.</p>
<p>Келимата руъуд къваңхъусды дараджийед членбыр – дополнение не определение не обстоятельство. Дополнение – прямой объект не дополнение - падежмыж усулбыр.</p>	<p>Дополнение – прямой объект: гъадид абсолютив падежед усул, гъадид глаголахъван гъеблин. Мадды падежма ад дополнениебыр. Определение шивди гъацын. Мыҳајд чилеме ад определение падежмыс на къадармыс дегиш джишин. Обстоятельство на гъаммыд джурабыр: вахтиндинд обстоятельство, еред обстоятельство, услад обстоятельство.</p>
<p>Союзбыр на гъаммыра келимата ваъад гвалах.</p>	<p>Союзбыр – келиматбыр на келимата ад гафбыр хитле гъаъад күмег. Не/на; ки; иидж; гагъ..., гагъ...;не..., не...; амма – союзбыр на гъаммыд келимата ваъад гвалах. Гафбыр хилтіед на келиматбыр хилтіед союзбыр.</p>

Са джинсдид членбыр на джурад джинсдид членбыр.	Са джинсдид не джурад джинсдид келимата руъуд членбыр. Са джинсдид подлежащеебыр, сказуемоебыр, определениебыр, обстоятельствобыр, дополнениебыр.
Сложный келимат. Гъадид балад диббыр. Гъадид лышанбыр.	Къвалб-хъиб диг ад келиматбыр, гъаммыд усулбыр, гъабыр хитлес гъаъас на текстаа гъагус йишин.
Текст на диктант, келиматмыд лышанбыр лихьир йигад.	Выд гафмыкля текст хитлес гъацын. Сочинение кихьис йишин, выд темадикля.

Текст (2 сагъалт)

Текст. Текстад лышанбыр. Текста ад келиматмыд метлеб са вишин. Текстед фикир са вишин, текстед дур лихьис гъацын; план кихьис гъацын. Текст абзацмыс пай гъаъас гъацын; текст дуъз хъаъас гъацын. Выд темадаа текст кихьис йишин.	Текст адхъваңс гъацын – план, тема, ягъылмишвалдыбыр гъагус йишин; текстас дур выс гъацын. Джурба-джурад стилехъван текстбыр кихьис йишин. Текстахда суалбыр кихьис йишин.
--	--

Чилды пайбыр

Существительное (6 сагъалт)

Существительное. Гъадид натыдже не суалбыр. Существительныйере келимата ваъад гвалах.	Существительныйед натыдже вацлара выъын. Гъа словарехъван ара хивхын . Аа-уу гид кардымыд дурубыр сыхы1н .
--	--

<p>Хасды на умуми существительныйбыр. Келиматад күле не хасды существительныймыд күле күхъды гъалрф кивхъин. Существительныймыд къадар – текды къадар на балад къадар. Существительныйбыр къадарас дегиши йишин.</p>	<p>Умуми существительныйбыр на хасды существительныйбыр ара хихъин, гъаммыд арыди ад тахъуват вацын. Хасды существительныйбыр күхъды гъалрфаала кихъин. Текды къадар ад на балад къадар ад существительныйбыр гъацлара гъаъас xalalp йишин.</p>
<p>Миз ачых выъын – существительныйбыр къадарас дегиши гъыъын. Текстаа балад къадар ад на текды къадар ад существительныйбыр гъагун.</p>	<p>Существительныймыд текды къадарарад усул на балад къадарарад усул выын.</p>
<p>Существительныйед падежбыр. Абсолютив падеж. Эргатив падеж. Датив падеж. Комитатив падеж. Компаратив падеж. Еред падежмыд къушебыр. Существительное падежмыс дегиши йишин. Падежмыд натыдже не гъаммыра ваъад гвалах вацлара выъын.</p>	<p>Существительныймыд падежмыд натыдже вацлара ваъас чалыш дишин. Абсолютив падежере не эргатив падежере не датив падежере илсындид фикирбыр, гвалахбыр вылц1ад гъацлын. Абсолютив падеж шивди, гъацлын. Гъадид гвалах вацлын. Абсолютив падеж кардымыд дур йиъид, гъацлын.</p>
	<p>Эргатив падеж. Гъадид ахирбыр, натыдже, гъадид гвалах, гъа подлежащее руъуд, гъацлын.</p> <p>Датив падеж. Гъадид ахирбыр, натыдже, гъадид гвалах, гъа подлежащее руъуд, гъацлын.</p> <p>Комитатив падеж не компаратив падеж илсындид фикирбыр гъагва гъаъад падежбыр дишды, гъацлын.</p>

	<p>Комитатив падеж. Гъадид ахир не натыдже ваңын. Гъадире келимата ваъад гвалах ваңын.</p> <p>Компаратив падеж. Гъадид ахир не натыдже ваңын. Гъадире келимата ваъад гвалах ваңын.</p> <p>Еред падежмыд метлеб ваңын, натыдже кеэпин, еред падежмыс существительное дегиши гъаъас иишин.</p> <p>Существительныйед классмыд кабалбыр. Выглешды классад кабал. Хылешды классад кабал. Малмыд классад кабал. Кардымыд классад кабал. Сиене существительныймыд классбыр гъац1ара гъаъас чалыш дишин.</p> <p>Выглешды класса выглешды дурубыр ад гъаңын, хылешды дурубыр – хылешды кабала, малмыд дурубыр – малмыд кабала, ил адишды карбыр – кардымыд кабала. Классмыд суффиксыр гъагус гъаңын.</p> <p>Диктант кихъин.</p> <p>Миз ачых выъын: выд шикилаа сочинение кихъин. Текст лешур, гъади ад существительныймыд падеж не къадар на класмыр гъагва гъыъын.</p> <p>Шикилехъван йикъылана гвалах выъын, хьели сочинение кихъир, гъади иишид существительныймыд падеж не классбыр гъацара гъыъын.</p>
--	--

Прилагательное (2 сагъалт)

<p>Прилагательное, гъадид метлеб, келимата ваъад пеше. Выд существительныймыс прилагательныйбыр китин. Прилагательныйед суалбыр. Синоним прилагательныйбыр на</p>	<p>Келимата прилагательныйере ваъад гвалах, гъадид ер существительныйед улихъде виъид гъаңын.</p> <p>Прилагательныйбыр садаки дегиши</p>
---	---

<p>антоним прилагательныйбыр. Прилагательное дегиши джишин, гъадид мыс-гад ер.</p> <p>Текене, существительныйбыр хъудишине ишлемиш гъаъад прилагательныйбыр существительныйбыр кал йишин. Гъа гедеэне гъаммыд классбыр, къадарбыр, падежбыр дегиши йишин. Миз ачых выъын: кихын сочинение “Хъад”, ишлемиш гъаъара прилагательныйбыр.</p>	<p>джугъуңд, - я падежес, я къадарас – гъацын.</p> <p>Текды прилагательныйбыр дегиши йишин:</p> <p>Ирдыбыр Ирдыбише Ирдыбишиис...</p> <p>Ирдыдыхъванды Ирдыдис Ирдыдыхъаъды...</p> <p>Илсанад тъыл, гъанийды усул, хасиетеклаа ихтилат кихын. Са- сынийды устубашедиклаа, хасиетеклаа ихтилат кихын, прилагательныйбыр ки ишлемиш гъаъара.</p>
---	--

Числительное (2 сагъалт)

<p>Числительное. Числительныйед метлеб, гъаммыра келимата ваъад гвалах; гъаммыд натыдже. Яцад на раджед числительныйбыр. Раджед числительныймыд суффиксбыр. Числительныймыд классмыд на падежмыд дегиши йишинвалды.</p> <p>Числительныйбыр падежмыс дегиши йишин.</p> <p>Паймыд числительныйбыр. Гъаммыд натыдже.</p> <p>Раджимды числительныйбыр.</p>	<p>Келимата числительныйере ваъад гвалах вацын. Яцад на раджед числительныйбыр дузене кихьис йишин.</p> <p>Яці гъаъас на радж гъухъус на гъаасад числительныйбыр дузене кихьис xalalp дишин.</p> <p>Са-са, къевал-къевал ... гъаасад мадды паймыд числительныймыхъван келиматбыр хиттин.</p> <p>Сада, къуйне... гъаасад мадды</p>
--	--

Гъаммыд натыдже.	раджимды числительныймыхъван келиматбыр хиттин.
Ягъмиш числительныйбыр. Гъаммыд натыдже.	Къвалсси, хъибырсси ...гъаасад мадды ягъмиш числительныймыхъван келиматбыр хиттин. Числительныймыд суффиксбыр гъагун.

Местоимение (2 сағылт)

Местоимение. Къусуси местоимениебыр на гъаммыд гвалах. Гъагва гъаъад местоимениебыр на гъаммыд келимата ваъад пеше. Суалад местоимениебыр на гъаммыд натыдже. Сиене местоимениемыд кабалбыр гъацын: къусуси местоимениебыр, суалад местоимениебыр, указательный местоимениебыр, рефлексивный местоимениебыр, неопределенный местоимениебыр, отрицательный местоимениебыр. Местоимениебыр кид диктант кихъин.	Существительныйбыр на хасды существительныйбыр местоимениемыхъван дегиши гъаъас гъацын . Местоимениебыр даргади ишлемиш гъаъас гъацын . Местоимениебыр текстаа ахтармиш гъаъас йишин . Местоимениемыд кабалбыр гъацын. Местоимениемыд кабалмыхъван келиматбыр хиттин .
---	--

Глагол (6 сағылт)

Глаголад натыдже. Гъадид суалбыр – Шыв гъыъыри? Шыв гъаъара? Шыв гъыъырий? Шыв гъаъарай? Шыв	Глагол келиматаа кеэплес вишин . Глаголад суалбыр гъацын .
--	---

гъаъаси?	
Глаголмыд клабалбыр.	Глаголмыд клабалмыра йагъайд существительныймыд падежбыр. Глаголмыд клабалмыра келиматмыд усул выъын .
Глаголад преверббыр. Глаголад классмаа дегишвалды.	Глагола ад классмыд аффиксбыр гъацын .
Глаголад вахтбыр.	Глаголад вахтбыр гъацын – гъабхыид вахтиндид усул; Гъамыъды вахтиндид усул; Выкъасды вахтиндид усул.
Глаголад наклонениебыр.	Хабарад наклонение; Суалад наклонение; Алхышед наклонение; Бийругъад наклонение; Шартыд наклонение на гъаммыд усулбыр кеэтлес йишин . Мадды наклонениебыр, гъаммыд сиенемыд натыдже не суффиксбыр гъацын .
Глаголад версие шивди гъацын. Сочинение кихын “Сайирес дама дыхыйине”.	Аъды версие не араа гъаъды версие гъацын; гъаммыд усулбыр кеэтлес йишин . Текстаа глаголбыр гъагун, гъаммыс тағыриф вын .
Конверббыр. Гъаммыд суффиксбыр на гвалах. Инфинитив. Масдар. Гъаммыд натыдже не келимата ваъад пеше. Причастие не деепричастие. Гъаммыд келимата ваъад гвалах, натыдже, суффиксбыр.	Ахиред диктант кихын.

<p style="text-align: center;">Наречие (2 сагъалт)</p>	
<p>Наречие. Гъаммыра ваъад гвалах. Наречиемыд кабалбыр: Еред наречиебыр, Вахтиндид наречиебыр, Раджед наречиебыр, Къадарад наречиебыр, Багъанадид наречиебыр, Услад наречиебыр.</p>	<p>Наречиемыра вылцлад обстоятельствомыд натыдже. Наречиебыр ишлемиш гъаъара, келиматбыр хиттин.</p>
<p style="text-align: center;">Сиене йишидбыр йикъыы хъыгын. (2 сагъалт)</p>	

“Мыха1д ч1ел” -

ДАРСЫМЫД ТЕМАТИКАДИД ПЛАНИРОВАНИЕ

Сиене сый1аъна 138 сагъ1т.

	Хынимеше ваъад гвалахад та1гъриф	Тематикадид планирование	Хынимеше ваъад гвалахад та1гъриф
Алифбадыны йыкъамаады бере			(7 сагъ1т)
Кыyle гъыъын			Кихъин
1-дарс. (1-3- джарбыр) Алифба – сахъусды китаб ийни. Алифбади ишлемиш гъаъад ишарабыр, лышанбыр, джилт, шикилбыр, джилтед арасур - шууна таныш дикисди, таныш дыъын. Ихъды китабад гъарасур, арасур, джарбыр лийес ха1а1р гъыъын, йыкъя1 закладка ихъис гъац1ын. Ихъды ч1иликлаа на китабырмыклаа сахъусды ихтилат гъыъын. Шыв китаб ийниди, шууна гъадире джуды ч1илыыла далгасди, тъавырди эдин. Дарса выдј шууна аа сукъусди, ха1а1р гъыъын , хылабыр хъура лихъисды кал, гъагва гъыъын.	1 –дарс. Кихъинбыр – Алифбадид сахъусды тетрадь ийни. Кихъинбыр, рухъуд, тетрадь шууна гъыъыр ад ийниди. Гъадид джилт, джарбыр, килхъед джыгаабыр, шууна къалам хывкъасди, гъагва гъыъын, гъадид ихтилат гъыъын. Гъили кал, гъа тетраде, кихъир йигад ийниди гъ1арфбыр.	Хат1 дуъзды шууды руйурди, гъагва гъыъын, быт1рад хат1быр шууна руйурди, быт1рад хат1 ад илсанашды кихъинбыр гъагва гъыъын. Джываб хъывыс гъац1ын вас выд суалас. Кихъинбыр ачых гъаъас, гъадаа лазимды джыга гъагус ха1а1р гъыъын. Дуъзене ручка на къалам хывкъас гъац1ын, гъаммыхъван кихъис, йыхы1с ха1а1р ишин. Китабыр, хылабыр, партабыр темизене хакъас гъац1ын.	
2-дарс. (4-5 - джарбыр) Гъухъун на кихъин келимат, гаф, сес. Кыле выъыниклаады	Магъа1лимере рухъуд кал, дарса гвалах ваяас гъац1ын. Ихтилат гъаъас гъац1ын, гъадиклаа лазимды дарс лешус	2-дарс. (4-5 - джарбыр). Килхъед хъа1л. Элды хъа1л на аады хъа1л. Хъа1ляя гъаъ	Магъа1лимере сивхъир ад гвалах ваяас гъац1ын. Китабыр на дафтарбыр, кихъинмыд

<p>мисалабыр на гүхъалбыр. Дарса шууна сыйкы1р йигаарди. Хынимешихъван сиенебишихъван сыйт1аъна шууна гвалах выъыр йигаарди. Илсанар гъа1сил дишийне, къат1 хъу1диidi, вырды хала йидкыйне, выш-га вы1хъды хала йидкыйне рухъуд келиматбыр ха1а1р йишин. Ы1лим гъидис лазим вурӯурди.</p>	<p>гъац1ын. Хъадацус на гүхъус, ун руъудихъде гедкъас йишин. Шикилек кидиклаа ихтилат хит1ес йишин. Ихтилат келиматмыс пай гъаъас йишин. Выд суалас джываб хъывыс йишин. Дуъзене, ва1хши гафбыр киджийир, дарса гъалгас гъац1ын.</p>	<p>а1гъджа1ч1ур, кихъис йишин. Хыл килхъерое ха1а1р гъыъын. Кихъинмык кид карбыр абгъура, йыхы1с гъац1ын. Мибыйды джарымык кид накышбыр, юкъуд убур гъад карбыр, ругъуд карбыр, хъа1лбыр агъус йишин. Дуъзды на ч1увукуд хъа1л йыхы1с йишин. Кихъинмыд тетераде рыхы1д карбыр ыйхъа1 гъаъас гъац1ын. Саргъа1таа йыкъамаъ килхъере руъус гъац1ын.</p>	<p>тетрадьбыр дуъзене сихъис джуды улихъде гъац1ын. Дуъзды хат1ылыхъван китхъис гъац1ын, т1алхъа джыъыр я тетрадь, я хыных, парта, кихъис гъац1ын. Магъа1лимере не дафтарара гъагва гъаъад кал кихъис, агъус гъац1ын. Килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p>
<p>3-дарс. (6-7 джарбыр). Гаф. Келиматахъван на гафахъван таныш дишин. Гафалды натыджедыхъван таныш дыъын; далгади, рухъуд келимат на килхъеди хилт1ед келимат. Гаф на гъадире гъагва гъаъад кар джура гъаъас йишин. Гафалды шикил йыхы1с йишин. Келиматбыр хилт1ед схемабыр ха1а1р гъыъын. Слог шивди, гъагва гъыъын.</p>	<p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1с йишин. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмыклаа ихтилат гъаъас йишин. Шикилек кид малмыклаады маҳв я йик1ыы хъывыгын, я ки джва1рше хибт1ин. Схема виъид кал, гафбыр гъагус гъац1ын. Схема виъид кал, келиматбыр хит1ин. Гаф на келимат на гъаммыд пешебыр кеэт1ес йишин. Слогмыс гаф пай ваъас йишин. Слогбыр хит1ес йишин.</p>	<p>3-дарс. Кихъинбыр кихъис чалыш йишин. Хыле ручка хъивкъас гъац1ын. Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Джурба-джурад рангахъван агъун. Штрихбыр йыхы1с гъац1ын. Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын. Келиматад усул вац1ын.</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Гъухъуд махвалыклаа ара кид фикир вац1ара ваъас йишин. Махвалык кид илсанашклаа ихтилат гъаъас йишин. Килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p>

Гафбыр слогмыс пай гъяасды кал гъац1ын.			
<p>4-дарс (8-9 джарбыр).</p> <p>Келимат на гаф.</p> <p>Рухъуд келимат на ун руъуд келимат, гъаммыхъде гедкыын.</p> <p>Келимат гафмыс, гаф – слогмыс, слог – сесмыс пай гъяас йишин.</p>	<p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1с йишин.</p> <p>Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа ихтилат гъяас йишин.</p> <p>Махв хибт1е ваъас чалыш дишин.</p> <p>“Гелелийед не Балалыйед” махв ваъас гъац1ын.</p> <p>Гелелий не Балалый джараала гъагун.</p>	<p>4-дарс.</p> <p>Кихъинмыд тетрадехъван гвалах ваъас гъац1ын.</p> <p>Хъульуҳъды на га1дды хъа1лбыр кихъис йишин.</p> <p>Хыл кихъис йыхана ха1а1р гъыъын.</p> <p>Са к1аъды сатул йыхы1с чалыш дишин.</p> <p>Ва1хши (дамыд) малмыклаа ихтилат хит1ес вын.</p>	<p>Кихъинбыр кид тетрадь дуъзене лихъис гъац1ын улихъде.</p> <p>Ручка дуъзене хывкыын. Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.</p> <p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Йыхы1с выд рагъа1тды карбыр йыхы1с ха1а1р гъыъын.</p> <p>Кардымыд дурубыр гъухъус гъац1ын.</p> <p>Карбыр ара хихъис не джура гъяас гъац1ын.</p> <p>Хынимешихъван сый1аана гвалах ваъас йишин.</p> <p>“Гелелийед не Балалыйед” махвалаа сахъусды героер гъадгус гъац1ын.</p> <p>Гелелий не Балалый джараала гъагур, гъаммыхъид хасиетеклаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p>
<p>5 -дарс (10 – 11 джарбыр).</p> <p>Слог.</p> <p>Келимат гафмыс, гаф – слогмыс, слог – сесмыс пай гъяас йишин.</p> <p>Гафа шумуд слог ади гъухъун.</p> <p>Схема виъид кал,</p>	<p>Шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъади кид сиене кардымыд дурубыр гъухъус чалыш дишин.</p> <p>Ваъара ад гвалахаклаа ихтилат гъяас йишин.</p> <p>Схемадик кид кал, гаф хибт1е выъын.</p> <p>Гъухъун, гъа схемадик</p>	<p>5-дарс. Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Джурба-джурад рангахъван агъун.</p> <p>Штрихбыр йыхы1с гъац1ын.</p> <p>Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын.</p>	<p>Кихъинбыр кид тетрадь дуъзене лихъис гъац1ын улихъде.</p> <p>Ручка дуъзене хывкыын. Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.</p> <p>Дуъзене сукъус на дуъзене кихъис</p>

<p>слогбыр хит1е гыъын. Схемадид анализ гыъын. 10-хъусды джарак кид илсанашикляя ихтилат хит1ин, гъилды вахт виъиди, гъухъун. Шумуд келимат ихтилата йишириди, гъухъун. За1гъмет шивди, пеше шивди, ихтилат хит1ес гъац1ын.</p>	<p>кивхьид гафа шумуб беъэд се сади, шумуб – джебеъэд. Шикилек кид хизындиклаа ихтилат хит1ин. Гъади кид илсанашис дурубыр вын. Гъабише шивди гъаъад, гъац1ара гыъын. Гъа шикилед сюжет гъухъун. Гъа джарак кид гъа1р кардид дур сыхы1н.</p>	<p>Келиматад усул вац1ын. 10-хъусды на 11-хъусды джарымык кид кардымыд дурубыр схемадик кихъин. Деъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр гъухъун.</p>	<p>йыхана вердиш ишин. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Выр ад схемадыхъван гаф кивхьис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Килхъере ад гафмыд арыди мамзил сабтас ха1а1р гыъын. Килхъеди, темизва1ликлана фикир выъын.</p>
<p>6-дарс (12-13 джарбыр). Сесбыр. Гафа ара ад сесбыр. Деъэд (гласные) не джедеъэд (согласные) сесбыр. Гафаклаа сесбыр кеэт1ес йишин. Шумуб сес гъа гафа ади гъухъус йишин. Джва1ршис гъабгуд шикилмаа ихтилатбыр хит1ес йишин. Шыв пеше виъиди въара ад, гъухъун. “Шурукуйед заз”, рухъуд, махв йик1ыы хъывын. Магъа1лимере гъа махв кыле выъын. Гъадиклаа ихтилат гъыъын.</p>	<p>Сесбыр. Гъаммыд ун кеэт1ес йишин. Сесбыр гъухъус на ун йишийне, кеэт1ес йишин. Сесмыхъван схема кивхьис йишин. Илсындире рухъуд на мадды дүйниаадыы ад сесбыр кеэт1ес йишин. Деъэд сесмыхъван на джедеъэд сесмыхъван беслемиш руъуд гафбыр гъагун. Деъэд сесбыр на текды джедеъэд сесбыр ад гафбыр гъагун. Деъэд сесбыр ад гаф гъувгун. Шикилахда гакъара, ихтилат хит1ин. Джарак кид схемабыр гъац1ара гыъын. Магъа1лимехъван сыт1аъна, деъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр джура гыъын. Хынимешды дүлхъульныклаады ихтилат хит1ин. Халды малмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Гъа1р малдид дур схемадыхъван гъагва</p>	<p>6-дарс. Ч1увукуд хъа1л въас чалыш дишин. Руугъуд карбыр йыхы1с чалыш дишин. К1аъды къабыр на быч1ыр йыхы1с гъагва гъыъын. Ручка хывылкъади, макъыет дишин, дүүзене хывкыныы. ДЖарга йиъид кал, кихъинбыр гъыъын. Джаргыдаа лаъсаъ а1гъа1ч1ус джывын.</p>	<p>Магъа1лимере рухъуд гвалахахъде гийкын. Дарсас сивхъир ад месъэле къуле выгын. Кихъинбыр килхъеди, темизене кихъин, я выдж, я парта, я китабыр на тетрадьбыр т1алхъа джыъын. Хъа1ляя а1гъедж1ур, кихъис йишин. Джықды, бегиыла лаъ гадыхъды суруу выхъыд хъа1л йывхы1с гъац1ын. Джықды, бегиыла лаъ гъа1рчед суруу выхъыд хъа1л йывхы1с гъац1ын. Килхъеди, темизва1ликлана фикир выъын.</p>

	<p>Гъыъын. “Шурукүйед заз”, рухъуд, махв Гафмыс пай ваъас чалыш дишин. Гъа1р гафа шумуб се сади, гъац1ара гъаъас чалыш дишин. Хъели гъа1р сес беъэд виъиме, джебеъэд виъиме, гъухъун.</p>		
7-дарс (14-15 джарбыр). Гафа ад сесбыр. Гафа ад слогбыр. Гафад къуля рухъуд сесбыр. Деъэд сесбыр над джедеъэд сесбыр. Гъабыр гафа кеэт1ес йишин. Сюжет ад шикилаа ихтилат хит1ин.	<p>Сесмыд анализ гъыъын. Сесбыр ундыхъван лешус йишин. Сесмыд къабиле кеэт1ес вишин. Шумуб сес, шумуд слог гафа ади гъац1ара гъыъын. Шикиля гъабгуд сюжетехъван ихтилат хит1ес йишин. Шикилмыд гъа1рдид аабый джус лейихды келимат, хит1е ки гъыъыр, кихъис йишин. Магъа1лимере гъухъуд гъа1р беъэд я джебеъэд сесехъван гафбыр хит1ес йишин. Халды на багъидид гвалахмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Халды пешидиклаа джуды фикирбыр гъухъун. 15-хъусды джараа кид шикилехъван махв хибит1ес чалыш дишин.</p>	<p>7-дарс. Хыл ачых йишин бадаана, т1илабыр килхьере ха1а1р йишин бадаана, хъа1лбыр на руугъуд карбыр йыхы1с вын. К1аъды гафбыр лебшура, гъамма шумуб се сади, гадкъын. Меселла: Ун, ил, хал, гел, хел, къыхъ, раб, нур, йик, сур, мум, мал, га1т. Са-сад сесбыр лебшура, анализ гъыъын, гъилды джигигдаа г1а1ляя гъабыр руъурди: [а] – сес мизид йы1къа1а1 г1ал ачых гъыр рухъура. [и] – сес мизид хвуруура, г1ал ачых джыъыр. [у] – сес хъура бук1амыра хъуль кеэйир рухъура.</p>	<p>Магъа1лимере рухъуд гвалахахъде гийкъын. Дарсас сивхъир ад месъэле къуле выгын. Кихъинбыр килхъеди, темизене кихъин, я выдж, я парта, я китабыр на тетрадьбыр т1алхъа джыъын. Хъа1ляя а1гъедж1а1ч1ур, кихъис йишин. Джықды, бегиыла лаъ гадыхъды суруу выхъыд хъа1л йыхы1с гъац1ын. Ху1ла1хды, бегиыла лаъ гъа1рчед суруу выхъыд хъа1л йыхы1с гъац1ын. Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Хынимешихъван сыт1аъна группади гвалихъа гъац1ын. Килхъеди, гъа1рфмыд арыди мамзил саджабтын. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд</p>

			на сесмыйд анализ гъаъас Иишин . Килхьеди, темизва1ликлаа фикир выъын .
8-дарс (16-17 джарбыр). Деъэд сесбыр. A а – гъа1рф. Хылире килхьед не печатед усулбыр. Къухъды на к1аъды гъа1рф. Гъа1рфмыд кихъинихъван таныш Иишин. 17-хъусды джарак кид шикилеклаа ихтилат хит1ин. A- гъа1рф беъэд сес виъид гъац1ын.	[А] – сес гъувга выъын. Гъа сесед ундыхъван таныш дъыын . Гъа сес урусаалад гъа1рфахъван ара хивхъин . Сесед на гъа1рфад арыди ад тахъуват гъувгун . Сес не гъа1рф са-сындикаа кеэп1ес ишиин . Джарак кид сиене шикилмыд дурбыр гъухъун . Мадды гафбыр ки йик1ыы йыгын , гъаасад гъа1рф кид. Ихъды хынимешды эвелды махвалык кид на1гъни: Дал хад йыкъа, ру1ха ад йыкъа! гъухъус выр, гъадаа гъа1рф гъувгус вын .	8-дарс. A – гъа1рф дуъзене, темизене кивхъис ха1а1р гъыын . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын . Джурба-джурад рангахъван агъун . Штрихбыр йыхы1с гъац1ын . Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын . Келиматад усул вац1ын . Схемамыхъван гафбыр гъагун . Выр ад схемамыс лейихъды мадды гафбыр ки гъагун . 17-хъусды джарак кид схемамык гафбыр ки кихъир, гъаммыкляя деъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр гъац1ара гъыын . Мадды А-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы йыгын . А- гъайрф кид гафбыр гъагун, гъамма гъа1рф гъувгун : А, аъ, аа, аала, ай, абыр, ачар, хазна, мал, хал, лар, пар, лар са ки гъаасад маддыбыр. Абыр – шыв кар	Магъа1лимере рухъуд гвалахахъде гийкын . Дарсас сивхъир ад месъэле къуле выгын . Кихъинбыр килхьеди, темизене кихъин, я выдж, я парта, я китабыр на тетрадьбыр т1алхъа джыын . Хъа1ляя а1гъедж1ач1ур, кихъис ишиин . Ху1ла1хды, бегиыла лаъ гадыхъды суруу выхъыд хъа1л йывхы1с гъац1ын . Джықды, бегиыла лаъ гъа1рчед суруу выхъыд хъа1л йывхы1с гъац1ын . Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыйд анализ гъаъас ишиин . А-гъа1рф хынимешис йыхана ха1а1р выъын . А-гъа1рфад характеристика вын . Гъа1рфбыр килхьеди, темизва1ликлаа фикир выъын . Ягылмиш джидшир, кихъис ишиин . Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр , гъаммыд натыдже ачых выъын . Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин .

		<p>Ииъиди, хынимешис йыхана ха1а1р гъыъын, гъабишклаа зурбад илсанар дишин бадаана.</p> <p>Са-сад сесбыр лебшура, анализ гъыъын, гъилды джигидаа г1а1ляа гъабыр руъурди: [а] – сес мизид йы1къа1а1 г1ал ачых гъыр рухьура. [и] – сес мизид хвуроура, г1ал ачых джыъыр. [у] – сес хъура бук1амыра хъуъ кеэйир рухьура.</p>	
<p>9-дарс (18 джар). И- гъа1рф. Сес шууна рухьурди, гъа шууна кивилхъеэрди. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на къытъды гъа1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъа1рф. А-гъа1рф ки йик11ыы хъывын. А-гъа1рф на И- гъа1рф деъэд sesбыр йиъид, гъагва гъыъын. И- гъа1рф беъэд сес виъид гъац1ын.</p>	<p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1с ишиин.</p> <p>Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа ихтилат гъаъас ишиин.</p> <p>И-гъа1рф г1а1ляа гъаъ шууна вурууурди гъац1ара гъыъын.</p> <p>Магъа1лимере гъухъун, И – гъа1рф рухьуд гедеэнэ г1ал бала ачых джыъыр, хъура бук1амыд бегедаа гъаъ сивилгара гъаваа.</p> <p>Къва1б ха1а1р выъыр ад гъа1рф – А на И – гъухъус вын хынимешде.</p> <p>Гъабишдаа худкун, шыв тахъуват а, гъабыр</p>	<p>9 – дарс. Ха1а1р ваъара ад ц1инене йибкыр ад гъа1рф темизене, дуъзене кивхис вын. Къыле ваъас вын.</p> <p>Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад джарымы йыхы1р ад малмыд дурубыр кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин.</p> <p>И-гъа1рф кид гафбыр гъухъус вын: ишк1ил, сик1, си, ц1ик1, миз, ил, ис, ит, мири,</p>	<p>Магъа1лимере рухьуд гвалахахъде гийкын.</p> <p>Дарлас сивхыр ад месъэле куле выгын.</p> <p>Кихъинбыр килхъеди, темизене кихъин, я выдж, я парта, я китабыр на тетрадьбыр т1алхъа джыъын.</p> <p>Хъа1ляа а1гъджайч1ур, кихъис ишиин.</p> <p>Ху1ла1хды хъа1л йывхы1с гъац1ын.</p> <p>Джықды, бегиыла лаъ гъа1рчед сурру выхъыд хъа1л йывхы1с гъац1ын.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиин.</p> <p>И-гъа1рф хынимешис</p>

	<p>г1а1ляа гъаъ рухъуди.</p> <p>гъил, йиван, гим, хъели худкур йигара, гъили ади гъа гафма ха1а1р ваъара ад гъа1рф. Ихъды эвелды хынимешды кричалка</p> <p>И-бабаҳда И мабдиш, И-бабаҳда ц1ии мабдиш!</p> <p>хынимешис йик1ыы хъығын, гъадыхъван ц1ам, рухъура, мачхул дыъын.</p> <p>Са-сад сесбыр лебшура, анализ гъыъын, гъилды джигидаа г1а1ляа гъабыр руъурди: [а] – сес мизид йы1къя1а1 г1ал ачых гъыр рухъура. [и] – сес мизид хвурӯура, г1ал ачых джыъыр. [у] – сес хуура бук1амыра хъуль кеэйир рухъура.</p>	<p>йыхана ха1а1р выъын. И-гъа1рфад на А-гъа1рфад характеристика вын. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ягъылмиш джидшири, кихъис ишин. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p>	
<p>10-дарс (19-20 джар).</p> <p>M-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рф.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъа1рф.</p>	<p>Шикилек кид малмыд на кардымыд дур сыхы1с ишин.</p> <p>M-гъа1рф хуура гид гафбыр йик1ыы хъығын:</p> <p>мал, мири, мык1, ма1гбыр, мусуд, меншер, мук1, миз, маъ, мык</p> <p>са ки гъаасад маддыбыр.</p> <p>Гъа1рф кид мадды гафбыр гъухъун, гъаммыклаа M-гъа1рф гъувгун.</p> <p>20-хъусды джарак кид</p>	<p>10-дарс.</p> <p>Ха1а1р ваъара ад ц1инене йибкыр ад гъа1рф темизене, дуъзене кивхъис вын. Къыле ваъас вын.</p> <p>Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад джарымыы йыхы1р ад малмыд дурубыр</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Магъа1лимере рухъуд гвалахахъде гийкын.</p> <p>Дарлас сивхъир ад месъэле куле выгын.</p> <p>Кихъинбыр килхъеди, темизене кихъин, я выдж, я парта, я</p>

<p>М-гъа1рф сонорный рухъуд сес виъид гъухъун.</p>	<p>схемадыхъван гафбыр гъагун.</p>	<p>кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин. Са-сад сесбыр лебшура, анализ гъыъын, гъилды джигидаа г1а1ляа гъабыр руъурди: [а] – сес мизид йы1къа1а1 г1ал ачых гъыр рухъура. [и] – сес мизид хвуроура, г1ал ачых джыъыр. [у] – сес хъура бук1амыра хъуъ кеэйир рухъура. [м] – сес рухъура хъураа бук1быр гъигье гъыъыр, гъаваа хъехъимаа хъуъ сивилгара. М - гъа1рф килхъере хыл ха1а1р гъыъын. Къухъды на к1аъды М кивхъис ха1а1р гъыъын. 19-хъусды джарак кид слогбыр на гъа1рфбыр дуъзене тетрадек кихъин.</p>	<p>китабыр на тетрадьбыр т1алхъа джыъын. Хъа1ляа а1гъджа1ч1ур, гъа1рфбыр кихъис ишин. Ягъылмиш джидшири, кихъис ишин. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. 20-хъусды джарак кид шикилехъван са ихтилат хит1ин.</p>
<p>11-дарс (21-22 джарбыр). У-гъа1рф. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на к1ыъды гъа1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыыр ад гъа1рф гъувгун. Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес ишин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмыхълаа кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван</p>	<p>11-дарс. Ха1а1р ваъара ад ц1инене ийбкыыр ад гъа1рф темизене, дуъзене кивхъис вын. Къыле ваъас вын. Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Хъа1ляа а1гъджа1ч1ур,</p>

<p>дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъа1рф. [У] – беъэд сес виъид, гъац1ын.</p>	<p>келиматбыр хит1ин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ишин. Беъэд сес [У] – шууна рухъурди, гъац1ын: бук1быр хъуль кеэйир, ругъа гъытыр, сес сивилгара.</p>	<p>джарымыы йыхы1р ад малмыд дурубыр кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин. Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Джурба-джурад рангахъван агъун. Штрихбыр йыхы1с гъац1ын. Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын. Келиматад усул вац1ын.</p> <p>У-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Меселла: ул, ус, убул, ухун, угут са ки гъаасад маддыбыр. Са-сад сесбыр лебшура, анализ гъытын, гъилды джигидаа г1а1ляа гъабыр руъурди: [a] – сес мизид йы1къа1а1 г1ал ачых гъыр рухъура. 21-хъусды на 22-хъусды джарымык кид слогбыр на гъа1рфбыр дуъзене кихъин. [i] – сес мизид хвуруъура, г1ал ачых джытыр. [y] – сес хъура</p>	<p>гъа1рфбыр кихъис ишин. А, И, М, У – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыс характеристика выс ишин. Ягъылмиш джидшири, кихъис ишин. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p>
--	---	--	---

		бук1амыра хъуль кеэйир рухьура. [м] – сес рухьура хъураа бук1быр гъигье гъыъыр, гъаваа хъехьимаа хъуль сивилгара.	
<p>12-дарс (23 -джар). Л-гъа1рф.</p> <p>[Л] -ses шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъагва гъыъын. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на к1ыъды гъа1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъа1рф.</p> <p>Л-гъа1рф сонорный рухьуд сес виъид гъухъун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Слогбыр кихъин, гъабыр дузызене пай гъаъас йишин. Л-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр кихъин. Меселла: лал, лил, лум, мал, ул, ил са ки маддыйбыр. Шууна рухурди Л- сес, гъагва гъыъын: миз хъура сылабырмыхда хъабга выъыр, г1а1лды бегмыыла гъаъ гъаваа сивилгара, гъухъун.</p>	<p>12-дарс. Ха1а1р ваъара ад ц1инене ийбкыр ад гъа1рф темизене, дузызене кивхъис выъын. Кыле ваъас выъын. Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис выъын. Ха1а1р гъаъара ад джарымы йыхы1р ад малмыд дурубыр кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин. Л-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузызене кивхъис йишин.</p> <p>23-хъусды джарак кид слогбыр на гъа1рфбыр</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Хъа1ляа а1гъедж1ч1ур, гъа1рфбыр кихъис йишин. А, И, М, У, Л – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыс характеристика выис йишин. Ягъылмиш джидшири, кихъис йишин. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p>

		дузене кихъин.	Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин .
13-дарс (24-25 джарбыр). Н-гъ1рф. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на к1ыъды гъ1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъ1рф. Н-гъ1рф сонорный рухъуд сес виъид гъухъун .	Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин . Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъ1рф гъувгун . Шикилмыхък кид кардымыд дур сыхы1с ийшин . Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъ1рф ади гъухъун . Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ийшин . Слогбыр кихъин, гъабыр дузене пай гъаъас ийшин . Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес ийшин . Схемадыхъван гвалах выъын . Шикилмыхък кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин . Шууна рухъурди Н-сес , гъагва гъыъын: миз сылабырмыд элибый кивкъа выъыр, г1ал ачыхна, гъаваа хъехъимаа сивилгара, гъухъун .	Ха1а1р ваъара ад ц1инене йибкыр ад гъ1рф темизене, дузене кивхъис вын . Кылеле ваъас вын . Къухъды ки, к1аъды гъ1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын . Ха1а1р гъаъара ад джарымы йыхы1р ад малмыд дурубыр кихъин , гъа дурубыр схемадик кихъин . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын . Джурба-джурад рангахъван агъун . Штрихбыр йыхы1с гъац1ын . Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын . Келиматад усул вац1ын . Н-гъ1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъ1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун . 24-хъусды джарак кид слогбыр на гъ1рфбыр дузене кихъин .	Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын . Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н . Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин . Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын . Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н . Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин . Гъ1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын . Хъа1ляя а1гъджа1ч1ур, гъ1рфбыр кихъис ийшин . А, И, М, У, Л, Н – гъ1рфмыд арыди ад такъуват гъувгун . Гъаммыс характеристика выс ийшин . Гъ1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын . Ягъылмиш джидшир, кихъис ийшин . Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр , гъаммыд натыдже ачых выъын . Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин .
14-дарс (26-27	Ха1а1р гъаъара ад	Ха1а1р ваъара ад	Выр ад схемадыхъван

<p>джарбыр). Ш-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на к1ыъды гъа1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа,</p> <p>Ш-гъа1рф джебеъэд гъигъды сес виъид гъухъун.</p>	<p>дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Шикилмыхък кид кардымыд дур сыхы1с ийшин. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ийшин. Слогбыйр кихъин, гъабыйр дузызене пай гъаъас ийшин. Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес ийшин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмыхък кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди Ш- сес, гъагва гъыъын: сылабыйр ара кал гъыъыр, Ммиз хураа лаъ кеэп1ир, гъаммыд йы1къя1а1 хъуу гуджедыхъван гъаваа сивигын.</p>	<p>ц1инене ийбкыр ад гъа1рф темизене, дузызене кивхъис вын. Кылые ваъас вын. Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыйр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад джарымы йыхы1р ад малмыд дурубыйр кихъин, гъа дурубыйр схемадик кихъин. Ш-гъа1рф кид гафбыйр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыйр сиенебише гъухъун. 25-хъусды на 26-хъусды джарымык кид слогбыйр на гъа1рфбыйр дузызене кихъин.</p>	<p>гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин. Гъа1рфбыйр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Хъа1ляя а1гъджа1ч1ур, гъа1рфбыйр кихъис ийшин. А, И, М, У, Л, Н, Ш – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыс характеристика выс ийшин. Гъа1рфбыйр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ягылмиш джидшири, кихъис ийшин. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыйр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъвандыса ихтилат хит1ин.</p>
<p>15 -дарс (28-29 джарбыр). С-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на к1ыъды гъа1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа,</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ийшин. Слогбыйр кихъин,</p>	<p>15-дарс. Ха1а1р ваъара ад ц1инене ийбкыр ад гъа1рф темизене, дузызене кивхъис вын. Кылые ваъас вын. Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыйр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин. Хъа1ляя а1гъджа1ч1ур, гъа1рфбыйр кихъис ийшин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыс характеристика выс</p>

<p>кардымыд дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъа1рф.</p> <p>С-гъа1рф джебеъэд гъигъды сес виъид гъухъун.</p>	<p>гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыклаа Ихъды даватбыр, хъур, ихтилат хит1ес йишин. 28-хъусды джарак кид гадийшиклаады ихтилат хит1ин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди C- сес, гъагва гъыъын: сылабыр лап са-сындик кийкъасна ара кал гъыъыр, миз секинене сабтыр, гъаммыд йы1къя1а1 хъуль гъаваа сивигын.</p>	<p>джарымы йыхы1р ад малмыд дурубыр кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин. Ми джарымык кид слогбыр быт1раана кихъин, гъабыр гъигъене кыле гъыъын. С-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун: <i>сини, син, мас, сум, суал, салам, шалам</i> са ки гъаасад маддыйбыр.</p> <p>27-хъусды на 28-хъусды джарымык кид слогбыр на гъа1рфбыр дуъзене кихъин.</p>	<p>йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ягъылмиш джидшири, кихъис йишин. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p>
<p>16-дарс (джарбыр). P-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на к1ыъды гъа1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун. Гъади кид кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Шууна рухъурди P- сес : г1ал ц1амна ачых гъыъыр, миз хураа</p>	<p>16-дарс.</p> <p>Ха1а1р ваъара ад ц1инене йибкыр ад гъа1рф темизене, дуъзене кивхъис вын. Кыле ваъас вын. Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад джарымы йыхы1р ад</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ</p>

<p>дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъа1рф.</p> <p>Р-гъа1рф сонорный рухъуд сес виъид гъухъун.</p>	<p>вакъалкъа ваъад, гъац1ын.</p> <p>29-хъусды джарак кид шикилмыклаа сюжет ад ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p>	<p>малмыд дурубыр кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин.</p> <p>Р-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Меселла: <i>риши, мири, нар, сир, ир,</i> <i>Рамин, Рима, Расул, Насир, Лимун</i></p> <p>са ки маддыбыр. Гъа гафбыр слогмыс пай гъаъас йишин.</p> <p>29-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр дуъзене кихъин.</p>	<p>гъаъас йишин. Хъа1ля а1гъджа1ч1ур, гъа1рфбыр кихъис йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин.</p> <p>Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликллаа фикир выъын.</p> <p>Ягъылмиш джидшир, кихъис йишин.</p> <p>Ха1а1р ваъараад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p>
<p>17-дарс (30-31 джарбыр). Ъ-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на к1ыъды гъа1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Шууна рухъурди Ъ –ses</p>	<p>17-дарс.</p> <p>Ха1а1р ваъара ад ц1инене йибкыыр ад гъа1рф темизене, дуъзене кивхъис вын. Къыле ваъас вын.</p> <p>Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад джарымыы йыхы1р ад малмыд дурубыр</p>	<p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликллаа фикир выъын.</p> <p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.</p> <p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p>

<p>дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъа1роf.</p> <p>Ъ-гъа1роf джебеъэд гъигъды сес виъид гъухъун.</p>	<p>гъагва гъыъын: мизид гъваб эли лак1анак кивкъа выъыр, гъади мадана гъвыыдире йывхы1р, саъ хъаваъара. Едеди, тыгнъ ваъади, бугъаза гъаъад сит1ин. 30-31-хъусды джвримык кид гафбыр кыле гъыъын на кихъин. Аабый кид гъа1роfбыр кыле гъыъын. 31-хъусды джарак кид шикилмыклаады ихтилат гъыъын.</p>	<p>кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин. Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Джурба-джурад рангахъван ағъун. Штрихбыр йыхы1с гъац1ын. Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын. Келиматад усул вац1ын. Ъ-гъа1роf кид гафбыр йик1ыы хъыигын, гъаммыклаа Ъ- гъа1роf гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун на быт1рад хат1ылыхъван кихъин. Ъ-гъа1роf кид гафбыр йик1ыы хъыигыр, гъабыр дуъзене кихъин: <i>Аъ, лаъ, саъ, маъ, лиъ, раъ, саъас, лаъас, раъас.</i> Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын. 30-хъусды на 31- хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1роfбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p>	<p>Хъа1ляа а1гъеджа1ч1ур, гъа1роfбыр кихъис ишишн. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ – гъа1роfмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес ишишн. Гъаммылаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс ишишн. Гъа1роfбыр килхъеди, темизва1ликаа фикир выъын. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишишн. Ягъилмиш джидшири, кихъис ишишн. Ха1а1р ваъараад сес кид мисалабыр ийик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p>
	Ха1а1р гъаъара ад	18-дарс .	Гъа1роfбыр килхъеди,

18-дарс (32-джар). 3-гъа1рф. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди. Печатед не хылире кивилхъед усул. Къухъды на к1ыъды гъа1рф. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа гъувуг ха1а1р ваъара ад гъа1рф. 3 – гъа1рф – джебеъэд ачыхды гъа1рф виъд, гъухъун.	дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъа1ас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъа1ас йишин. Шууна рухъурди 3 – сес гъагва гъыъын: 3-гъа1рф рухъуд гедеэне, сес сылабырмаа хъуль сивилгара, С-гъа1рф рухъуди ка.л Амма С-гъа1рф гъигъды сес виъи, 3-гъа1рф – ачыхды сес виъи . Ачыхды сесахда (звонкий) ун бала руъура, гъигъды сес (глухой) бала ун джаъад сес виъи. 32-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.	Ха1а1р ваъара ад ц1инене ийбкыр ад гъа1рф темизене, дуъзене кивхъис вын. Кыyle ваъас вын. Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъа1аса ад джарымы йыхы1р ад малмыд дурубыр кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин. 3-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Меселла: замар, залил,за, зас, саз, рази, замана, зиле, зул, Заман, Зура, Азим, Назим, Низам са ки маддыбыр. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын. 32-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.	темизва1ликлаа фикир выъын. Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъа1ас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ, З – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Ягылмиш джидшири, кихъис йишин. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.
19-дарс (33-джар). Б-гъа1рф.	Ха1а1р гъа1аса ад дарсад шикилмыхъван	19-дарс . Ха1а1р ваъара ад	Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.

<p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун. Б-гъа1рф ачыхды джебеъэд буқ1амыра рухъуд (лабиальный) сес виъид гъухъун.</p>	<p>таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди Б– сес гъагва гъыъын: Буқ1быр са-сындывы сеч1идхя гъыъыр, гъабыр г1а1ляа сивигыд гъвыйыдире гүджедире гъаъ хъыъыйне, вуруууд сес виъид гъац1ын. 33-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>ц1инене ийбкыр ад гъа1рф темизене, дуъзене кивхъис вын. Кылые ваъас вын. Къухъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад джарымы йыхы1р ад малмыд дурубыр кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин. Б-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Меселла: Бан, баба, бала, балабан, билбил, базар, шаб, бин, Бари, бар са ки гъаасад маддыбыр. Б-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын. 33-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на</p>	<p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ, З, Б – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммы характеристика выс йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ягылмиш джидшири, кихъис йишин. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы хъыгын, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Банымыклаады ихтилат хит1ин. Йидкыр ад гъа1рфмыхъван келиматбыр хит1ир, килхъере ка1ч1ун.</p>
---	---	---	--

		гафбыр дуъзене кихъин.	
20-дарс (34- джар). ы-гъа1рф. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъөрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Күхъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун. ы- гъа1рф беъэд сес виъид гъац1ын.	Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. ы- сес г1ал ц1амна ачых гъыъыр, мадды гъидирене шешин джыъыр, сивилгад сесере ваъад гъац1ын. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ишиш. Сюжет ад шикилеклаа ихтилат гъыъын. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ишиш. 34-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.	20-дарс . Ха1а1р ваъара ад ц1инене ийбкыр ад гъа1рф темизене, дуъзене кивхъис вын. Кыле ваъас вын. Күхъды ки, к1аъды гъа1рфад усулбыр быт1раана кихъис вын. Ха1а1р гъаъара ад джарымыы йыхы1р ад малмыд дурубыр кихъин, гъа дурубыр схемадик кихъин. ы-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Меселла: Быз, сыс, хыд, мыр, мал, мыс са ки гъаасад маддыбыр. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын. 34-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.	Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиш. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ, З, Б, ы – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес ишиш. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс ишиш. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ягылмиш джидшири, кихъис ишиш. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы хъыгын, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Иидкыр ад гъа1рфмыхъван келиматбыр хит1ир, килхъере ка1ч1ун.

21-дарс (35 – 36 - джарбыр). В-гъа1рф.	Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин . Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун . Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун . Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ийшин . Слогбыр кихъин, гъабыр дузызене пай гъаъас ийшин . Сюжет ад шикилмыхъван гвалах выъын . Шикилмыхъван гвалах выъын . Шикилмыхъван гвалах выъын . Шикилмыхъван гвалах выъын . Шууна рухъурди В-сес гъагва гъыъын : бу1быр са-сындик ара кийкя джыкыр, хъуль кал гъыъыр, руугъа гъыъыр, джыкыр сес сивилгара. Ихъды В – гъа1рф лабиальный виъид, гъагва гъыъын , урусашды гъа гъа1рф сылабад виъиди. 35-хъусды на 36-хъусды джарымык кид шикилехъван ихтилат хит1ин . Схемабыр ац1а гъыъын .	21-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын . Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузызене кивхъис ийшин . Джурба-джурад рангахъван агъун . Штрихбыр йыхы1с гъац1ын . Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын . Келиматад усул вац1ын . В-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын , гъаммыклаа гъа1рф гъувгун , гъа гафбыр сиенебише гъухъун . Методический пособиедаа диктант кихъин . В-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр , гъабыр дузызене кихъин . 35-хъусды на 36-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дузызене кихъин . Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын .	Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын . Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н . Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин . А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ, З, Б, Ы, В – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун . Гъаммылаа дэъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес ийшин . Гъаммылаа сонорный сесбыр гъагун . Гъаммыс характеристика выс ийшин . Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин . Гъа1рфбыр килхъеди, темизв1ликлаа фикир выъын . Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр , гъаммыд натыдже ачых выъын . Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин . Иидкыр ад гъа1рфмыхъван келиматбыр хит1ир, килхъере ка1ч1ун .
22-дарс (37-38-	Ха1а1р гъаъара ад	22-дарс .	Выр ад схемадыхъван

<p>джарбыр). Д-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухьды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихьис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун. Д – гъа1рф – джебеъэд ачыхды гъа1рф виъд, мизире не сылабырмыра сес рухьуд, хъур, гъухьун.</p>	<p>дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухьун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухьун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихьин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад 37-хъусды на 38-хъусды джарымык кид шикилмыхъван гвалах выъын. Шикилмыхъван гвалах выъын. Шикилмыхъван гвалах выъын. Шууна рухурди Д – сес гъагва гъыъын: миз вихир хъура элды сылабырма эч1ибхъа выъыр, хъели гъадаа хъуль сивилгара гаваа гуджедыхъван, садахъурка хъиихъуд кал.</p> <p>Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихьир, хъели видж дуъзене кивхьис йишин. Джурба-джурад рангахъван агъун. Штрихбыр йыхы1с гъац1ын. Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын. Келиматад усул вац1ын.</p> <p>Д-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухьун. Меселла: Дадал, дурна, дава, дабан, далда, дамар, дад, дан, дам, дыд, дур, руд, Шилды, идды, мадды, ирды, шадды.</p> <p>Д-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин. 37-хъусды на 38-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихьид</p>	<p>гаф кивхьис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ, З, Б, Ы, В, Д – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Кихинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Иидкыр ад гъа1рфмыхъван келиматбыр хит1ир, килхъере ка1ч1ун. “Ихъды дадал”, хъур, к1аъды ихтилат хит1е гъыъын.</p>
---	---	--	---

		гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.	
23-дарс (39-40 - джарбыр). Х-гъа1рф. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун. Х- гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.	Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ийшин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ийшин. Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес ийшин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмыхълаа кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди Х – сес гъагва гъыъын: хъалаа бугъаза элды на аады лак1ан са-сындик киджийкыр, йидж исалана араа хъуль гъаваа сивилгара. 39-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.	23-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис ийшин. Джурба-джурад рангахъван агъун. Штрихбыр йыхы1с гъац1ын. Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын. Келиматад усул вац1ын. Х-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Х-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин. 39-хъусды на 40-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.	Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ З, Б, В, Ы, Д, Х – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес ийшин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика вы1с ийшин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара. “Изды хыди”, хур, к1аъды ихтилат хит1е гъыъын.

<p>24-дарс (41-42-джаарбыр). К-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Күхъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун. К- гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмы克拉а на кардымы克拉а ихтилат гъаъас ийшин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ийшин. Сюжет ад шикилмыхъван ихтилат хит1ес ийшин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмыхъик кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>К- сес шууна рухъуд виъиди, гъагва гъыъын: бугъаза халаа ад элды на аады лак1ан са-сындис ара йыха1 гъыъыр, гъаваа гъигъене ийбкыр, гъаъ хъаъара. -хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>24-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис ийшин. Джурба-джурад рангахъван агъун. Штрихбыр йыхы1с гъац1ын. Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын. Келиматад усул вац1ын.</p> <p>К-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммы克拉а гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>К-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыйд анализ гъаъас ийшин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммы克拉а деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес ийшин. Гъаммы克拉а сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс ийшин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыйд анализ гъаъас ийшин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизвайлуклаа фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, ийдкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>25-дарс (43-44 -джаарбыр). Т-гъа1рф.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммы克拉а ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек</p>	<p>25-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек</p>

<p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхьеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул xa1a1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дузынене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа xa1a1р ваъара ад гъа1рф гъувгун. T – гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p>	<p>кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмы克拉а на кардымы克拉а ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дузынене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмы克拉а ихтилат хит1ес йишин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухурди T – сес гъагва гъыъын: миз вихир хъура элды сылабырма эч1ибхъа выъыр, хъели гъадаа хъуль сивилгара гъаваа лап гуджедыхъван, садахъурка хъиихъуд кал. 43-хъусды на 44-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p> <p>T-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммы克拉а гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>T-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дузынене кихъин. 43-хъусды на 44-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дузынене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>элементбыр кихъир, хъели видж дузынене кивхъис йишин. Джурба-джурад рангахъван агъун. Штрихбыр йыхы1с гъац1ын. Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын. Келиматад усул вац1ын. T-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммы克拉а гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>T-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дузынене кихъин. 43-хъусды на 44-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дузынене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. A, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммы克拉а дөъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммы克拉а сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизв1ли克拉а фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъвандыса ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, иидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>26-дарс (45 - джар). Ф-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхьеэрди,</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммы克拉а ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд</p>	<p>26-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузынене</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p>

<p>гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не къyle гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун.</p> <p>Ф – гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p>	<p>гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Ф – сес гъагва гъыъын: Ф – гъа1рф рухъуди, аады п1ыз ц1амна кийкъа гъаъара элды сылабырмык . Хъели гъа къа1ч1илаа хъуль сивилгара гъаваа.</p> <p>45-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>кивхъис йишин. Джурба-джурад рангахъван агъун. Штрихбыр йыхы1с гъац1ын. Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын. Келиматад усул вац1ын.</p> <p>Ф-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Ф-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>45-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъвандыса ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, иидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>27-дарс (46-49 - джарбыр). Г-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p>	<p>27-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин. Келиматад усул вац1ын.</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г – гъа1рфмыд арыди ад</p>

<p>Къухъды на кынды гъа1рфбыр дузынене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун.</p> <p>Т – гъа1рф – джебеъэд ачыхды гъа1рф виъд, гъухъун.</p>	<p>Слогбыр кихъин, гъабыр дузынене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Г – сес гъагва гъыъын: мизид йызид йы1къя1 кал элды лак1ан на аады лак1ан ара йыха1 гъыъыр, сихъилгара, араа хъуль гъавыыдирие йыхы1р.</p> <p>46-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>Г-гъа1рф кид гафбыр йик1ыны хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Г-гъа1рф кид гафбыр йик1ыны хъыгыр, гъабыр дузынене кихъин.</p> <p>46-хъусды на 47-хъусды на 48-хъусды на 49-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дузынене кихъин.</p> <p>Гъа джарымык кид келиматбыр дузынене кихъис вын.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа дэъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликллаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыны йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p> <p>“Гим” рухъуд ихтилат хит1ес вын хынимешде.</p>
<p>28-дарс (50 - джар). Е-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на кынды гъа1рфбыр дузынене кихъис не кыле гъаъас</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дузынене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад</p>	<p>28-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузынене кивхъис йишин.</p> <p>Е-гъа1рф кид гафбыр йик1ыны хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.</p> <p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е– гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа дэъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес</p>

<p>гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа хә1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p> <p>Е- гъа1рф беъэд сес виъид гъац1ын.</p>	<p>шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Е– сес гъагва гъыъын: мизид йы1къ лаъ кеэт1ир элды лак1анада йыгыр, араа хъуль сивилгара гъаваа .</p> <p>50-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>сиенебише гъухъун. Е-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>50-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Хә1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъвандыса ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>29-дарс (51-53 - джарбыр). Й-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул хә1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа хә1а1р</p>	<p>Хә1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p>	<p>29-дарс . Келиматад усул вац1ын.</p> <p>Й-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Й-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>51-хъусды на 52-хъусды на 53-хъусды джарымык кид слогбыр на</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхьис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е , Й – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p>

<p>ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>Шууна рухъурди Й– сес гъагва гъыъын: мизид йы1къ элды лак1анак кийкъа гъыъыр, к1ыбди гъавыыдире хъуль хъаъара .</p> <p>51-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиш.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликллаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъвандыса ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкъыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>30-дарс (54-56 - джарбыр). К1-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p> <p>К1– гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкъыр ад гъа1рф гъувугун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ишиш.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ишиш.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхъвана ихтилат хит1ес ишиш.</p> <p>Шикилмыхъик кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди К1– сес гъагва гъыъын: мизид гъваб аала лаъ лак1анак кивкъа выъыр, телесыхана</p>	<p>30-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкъыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис ишиш.</p> <p>Келиматад усул вац1ын.</p> <p>К1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувугун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>К1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.</p> <p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиш.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е, Й, К1 – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувугун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес ишиш. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс ишиш.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиш.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликллаа</p>

	<p>гъавыыдире йывхы1р, саъ хаваъара.</p> <p>54-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p> <p>55-хъусды джараала хъуль са ц1амды грамматикадид сахъусды гъац1албыр вын. Текды къадаракля на балад къадаракля хабар выъын.</p> <p>Балад къадарад суффиксбыр гъагва гъыъын.</p> <p>Балад къадарад суффиксбыр –быр, -ер, мар гъагва гъыъын.</p>	<p>хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>Текды къадарад на балад къадарад усул ад гафбыр хит1е гъыъын;</p> <p>Балад къадарад, -быр, -ер, мар суффиксбыр кид гафбыр гъагун;</p> <p>балад къадарад на текды къадарад арыди ад тахъуват гъувга выъын.</p>	<p>Фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>31-дарс (57-58 - джарбыр). Т1-гъа1рф.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмыхълаа ихтилат хит1ес йишин.</p>	<p>31-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>Джурба-джурад рангахъван агъун.</p> <p>Келиматад усул вац1ын.</p> <p>Т1 - гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын,</p> <p>гъаммыклаа гъа1рф гъувгун,</p> <p>гъа гафбыр сиенебише</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа дөъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс</p>

<p>дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувун. T1- гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p>	<p>кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди T1 – сес гъагва гъыъын: Т- сес рухъуд кал, миз хъура элды сылабырмык кивкъа выъыр, эч1ихъа выъыр, гъавыыдире йывхы1р, хъуль хъаваъара. 57-хъусды джарак кид шикилехъван Тлавысыкляады ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>гъухъун. T1 -гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дузызене кихъин. 57-хъусды на 58-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дузызене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын. 58-хъусды джарак кид текст кихъис вын, хынимер гъаасад эккед текстбыр килхъере ха1а1р дыъын.</p>	<p>ишиш. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиш. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликллаа фикир выйын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выйын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>32-дарс (59-60 - джарбыр). Гъ -гъа1рф. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дузызене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ишиш. Слогбыр кихъин, гъабыр дузызене пай гъаъас ишиш. Сюжет ад шикилмыхъвана ихтилат хит1ес ишиш. Шикилек кид малмыд</p>	<p>32-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузызене кивхъис ишиш. Келиматад усул вац1ын. Гъ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувун, гъа гафбыр сиенебише</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиш. A, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувун. Гъаммыклаа дөйүүд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес ишиш. Гъаммыклаа сонорный сесбыр</p>

<p>дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1a1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p> <p>Гъ – гъа1рф – джебеъэд ачыхды гъа1рф виъд, гъухъун.</p>	<p>кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Гъ – сес гъагва гъыъын: Гъ – сес кивхъин са гъа1рфна ваъара, амма гъадыхда къва1д джура а – сабыйды са ц1амды гъаваа виъи, гъидирене хыдкылкъад, ц1амна г1ал ачых гъыъыр рухъуд. Гадакъ: Гъа китаб. Гыили а? Мадды Гъ – сес рухъуди ц1амды гъаваа ки хъивере, гъасад се сана виъи дейрагъ гафад ти джыбра. 60-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p> <p>Ми 59-хъусды джараала хъуль ц1амды грамматикадикаады ихтилатбыр ки гъухъун: Тема: СУАЛ. Гъухъун лазим и, суал вылц1ади, келиматад ти джыбра ? – ишара сырх1ре, хъур. Гъагва гъыъыр йигара гъасад келиматбыр ки, 59- хъусды джарак выр ад.</p>	<p>гъухъун.</p> <p>Гъ – гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дузене кихъин.</p> <p>59-хъусды на 60- хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гафбыр дузене кихъин.</p> <p>60-хъусды джарак кид ихтилат къыле дузене гъыъын.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>59-хъусды джарак кид суалмыхъван таныш дыъыр, гъабыр кихъис вын.</p> <p>Мадды суалбыр ки хит1ес вын. Суалад келиматбыр тетерадек кихъин.</p>	<p>гъагун. Гъаммыйс характеристика выс ишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1a1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыйд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p> <p>СУАЛ шивди, гъадид теориядыхъван ха1a1р дыъын.</p>
<p>33-34-35-дарсбыр (61-65 - джарбыр). Гъ – гъа1рф.</p> <p>Гъ – гъа1рф – джебеъэд ачыхды гъа1рф виъд, гъухъун.</p>	<p>Ха1a1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыхълаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувугун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд</p>	<p>33-34-35 дарсбыр .Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.</p> <p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишин.</p>

<p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыгъды гъа1рфбыр дуьзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1р гъувгун.</p>	<p>Гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмы克拉а на кардымы克拉а ихтиلات гъаъас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуьзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмы克拉а ихтиلات хит1ес йишин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди Гъ – сес гъагва гъыъын: . -хъусды джарак кид шикилехъван ихтиلات хит1ин. 61 – джарак кине ийни ц1инды тема: БИЙРУГЬ. Гъа тема вылц1ади, !-ишара лилхъед вахт гъухъун, бийругъ шыв ч1ел виъиди, гъухъун. Джарак кид сиене бийругъбыр кыле гъыъын, гъаммы克拉а фикир выъын, шыв натыдже ади гъаммыхда. 63-хъусды джарак кид гафбыр кыле гъыъын. Гъаммыд тахъуват гъувгун. Тема: Текды сес на къуше сес. Текды на къуше сесбыр ара хихъин, гъаммыд натыдже гъувгун. Гъухъун: текды сес джыканы рухъура, къуше сес –</p>	<p>видж дуьзене кивхъис йишин. Джурба-джурад рангахъван агъун. Гъ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммы克拉а гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Гъ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуьзене кихъин. 61-хъусды на 62-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гафбыр дуьзене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын. Бийругъ гъаъад мадды келиматбыр хит1ин. Суал гъаъад келиматбыр хит1ин. Гъабыр ара хихъин. Текды сесбыр на къуше сесбыр кихъин: мадды, шадды, маннийс, мимма - миммаа, гъааса - гъаасад, гъасса</p>	<p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммы克拉а дөъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммы克拉а сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выис йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлана фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтиلات хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
---	--	---	---

	<p>ху1ла1ха1не. Аъды дирхын на гъаъды дирхын гъагва гъыъын: хала-халаа, дама- дамаа, миди- мидaa, тини-тинаа. Гъаасад гафмыхъван са дуълхъуын гъыъын. 64 –хъусды на 65- хъусды джарымык кид тапширмамыра гъа тема йыхана йик1ыы гъабга выъын. Гъабыр йыхана кыле гъыъыр, йик1ыы хакын.</p>	<p>– гъассад, сунна, ийгган- ииггад, иddы, миннетса ки гъаасад маддыбыр.</p>	
36-37дарс (66-67 - джарбыр). Хъ-гъа1рф. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэреди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул xa1a1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа xa1a1р ваъара ад гъа1рф гъвугун. Хъ- гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.	<p>Ха1a1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа иҳтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шкилмыклаа иҳтилат хит1ес йишин. Шикилмык кид кардымыд дур сыйы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди Хъ-сес гъагва гъыъын: мизид хъалаады къат1 лаъ кал гъыъыр, лак1анак кийкъа джыъырый1къа1а1 хъуль гъаваа сивилгала исалана .</p> <p>66-хъусды джарак кид</p>	<p>36-37дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал ағүс гъац1ын. Ц1инене ийбкыыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин. Джурба-джурад рангахъван ағъун. Келиматад усул вац1ын.</p> <p>Хъ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Хъ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>66-хъусды на 67 - хъусды джарымык кид слогбыр на</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын. Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1a1р ваъараад сес кид мисалабыр</p>

	<p>шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p> <p>66-хъусды джарак кид ц1инды тема вын.</p> <p>Тема: Выкъасды вахт.</p> <p>Гъа джарак кид келиматбыр кихъин, гъаммыд натыдже вац1ара выъын, гъилды вахт виъиди, гъухъун.</p>	<p>гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>Выкъасды вахтниндид усул гъад гафбыр кихъин.</p> <p>67-хъусды джарак кид ихтилат кихъин, быт1рад хат1 гъыъын, ягъилмиш джидшин.</p>	<p>йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>38-39 дарс (68 - джар).</p> <p>Хъ-гъа1рф.</p> <p>Хъ – гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмыхъ кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Хъ-сес гъагва гъыъын: Халаа бугъазад гъвабала аады лак1ан элдыйдик кийкя гыъыр,</p>	<p>38-39 дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>Джурба-джурад рангахъван агъун.</p> <p>Келиматад усул вац1ын.</p> <p>Хъ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын,</p> <p>гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Хъ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.</p> <p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди,</p>

	<p>Гъавыыдид хъуулуухъды потокахъван йыхы1р, гъаъ хъаъара.</p> <p>66 - хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>66-хъусды на 67-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>40-дарс (69-70 - джарбыр). Къ-гъа1рф.</p> <p>Къ- гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ишишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ишишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес ишишин.</p> <p>Шикилмыхълык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухурди Къ- сес гъагва гъыъын: мизид халаады джыга аала лаъ ишишир, элды лак1анак кийкыр, к1ыбди гъаъ хъу1гъу1ре.</p> <p>69-хъусды джарак кид дамыд малдиклаады са</p>	<p>40-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис ишишин.</p> <p>Къ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын,</p> <p>гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Къ -гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>69-хъусды на 70-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p>	<p>Выр ад схемадыхъван гаф кивхъис гъац1ын.</p> <p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа дөъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес ишишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выис ишишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр</p>

	<p>ихтилат хит1ин. Мадды дамыд малмыклаа ихтилатбыр гырын. Къ-гъ1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын.</p> <p>Аабый выр ад келиматбыр дузызене темизене кихын.</p> <p>Ц1инды тема вын:</p> <p>Бук1амыд гъа1рфбыр.</p> <p>Са-сад ихьды гъа1рфбыр бук1быр хъуль кеэйир рухъудбыр ийъид, гъухъун. Хъели гъаммыд примербыр выр, кыле гъаъас вын, бук1амыра шыв гъаъарди ки, макъует дишин.</p>	<p>Кихьид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыын.</p> <p>Быт1рад хат1ылыхъван дузызене кихын келиматбыр:</p> <p>Захда къукъар ай.</p> <p>Ми лыкъын виъий.</p> <p>Къын хъавахъри.</p> <p>Къел шит виъи.</p> <p>Къул ведере ай.</p> <p>Къадирис къукъашды гунаа вишири.</p> <p>Бук1амыд сесбыр кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъабыр кихын.</p>	<p>йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихын, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>41-дарс (71-72 - джарбыр).</p> <p>Къ-гъ1рф.</p> <p>Къ – гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дузызене кихыис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихын, гъабыр дузызене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмыхъ кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p>	<p>41-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Къ-гъ1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын,</p> <p>гъаммыклаа гъа1рф гъувгун,</p> <p>гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Къ-гъ1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дузызене кихын.</p> <p>71-хъусды на 72-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на</p>	<p>Кихынмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихынмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди,</p>

<p>малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун.</p>	<p>Шууна рухурди –Къ – сес гъагва гъыъын: мизид халаа сур лаъ кеэт1ир, элаа гъаъ гъаваа сивилгара.</p> <p>71-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>Кихъин са хит1ин: Къизилемд т1ылбыр.</p>	<p>темизва1ликлана фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>42-дарс (73-74 - джарбыр). Ч-гъа1рф.</p> <p>Ч – гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Схемадыхъван гвалах выъын.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухурди –Ч – сес гъагва гъыъын: сес сивилгара сылабад йы1къаа хъуль, ц1амна ара кийкъа гъыъыр.</p> <p>72-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат</p>	<p>42-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>Ч-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Ч-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>73-хъусды на 74-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлана фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды</p>

	хит1ин.	<p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>Келиматбыр дузене кихъин: Чимназа хал хъадхъыри.</p> <p>Нинис чунгур хъывгара.</p> <p>Чадахаа лирфмар гъана йиъи.</p> <p>Лирфмаше хъыв ки улере.</p> <p>Дама вачакмар мадиш.</p> <p>Зада къабанад ер ывгыри.</p>	<p>са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, ийдкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p> <p>74-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин: Чадырахъде гид вахт.</p>
<p>43-дарс (75-76 - джарбыр). Э-гъа1рф.</p> <p>Э- гъа1рф беъэд сес виъид гъац1ын.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дузене кихъис не кыyle гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дузене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмыхъик кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди – Э- сес гъагва гъыъын: [Э] рухъуд гедеэне, миз хъура выгыр, аады</p>	<p>43-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузене кивхъис йишин.</p> <p>Э-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Э-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дузене кихъин.</p> <p>75-хъусды на 76- хъусды</p>	<p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й , КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч , Э – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди,</p>

	<p>сылабаҳда хъич1ибхъа ваъара, гъадид йы1къ лаъ гъаъара, хъели сивилгара гъаваа.</p> <p>75-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>джарымық кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>Кихъин келиматбыр: Элдис Эред сываб хъывара. Эр ихъды сываб виъи. Эрес гадийер баннымыы дуруъура. Зас гъасса эчбыр йигад и.</p>	<p>темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>44-дарс (77-78 - джарбыр). Дж - гъа1рф.</p> <p>Дж - гъа1рф – джебеъэд ачыхды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кылле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыыд дурумыклаа, кардымыд</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рфад гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыхъвана ихтилат хит1ес йишин. Шикилмыхъин кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Дж- сес гъагва гъыъын: миз эли элды лак1анак</p>	<p>44-дарс .</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин. Келиматад усул вац1ын.</p> <p>Дж-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Дж-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>77-хъусды на 78-хъусды</p>	<p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е, Й , КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p>

<p>дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>кивкъа выъыр, хъура сылабирмаа гъа сивилгара сес.</p> <p>77-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p> <p>“Джунуг” рухъуд ихъды эвелды дульхъуын йик1ыы хъыыгын, гъабишиш шууна дульхъед ииъиди, гъагва гъыъын.</p>	<p>джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дульзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликланаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>45-дарс (79 - джар). Ц-гъа1рф.</p> <p>Ц- гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дульзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ишишн.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дульзене пай гъаъас ишишн.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес ишишн.</p> <p>Схемадыхъван гвалах выъын.</p> <p>Шикилмыхъин кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Ц – гъа1рф гъагва гъыъын: сылабыр са-сындыы сеч1идхъа гъыъыр, гъаммаа хъуль гъаваа сивилгара гуджедыхъван.</p>	<p>45-дарс .</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дульзене кивхъис ишишн.</p> <p>Ц-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>79-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дульзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишишн.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес ишишн. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выис ишишн.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишишн.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликланаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр</p>

	<p>79-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p> <p>Хынимешис ихьды халт1ид Гац кихъиймар рухъуд дульхъуын ха1а1р гъаас: хырыда кал накъуди йыхана ийт1е гъааса са, къва1д, хъибыд (шумуд йигаарди) к1арбыр.</p> <p>Хъели са къадды-хъибц1ырды метрияала хынимеше герубхъура мадды гъаасад к1арбыр.</p> <p>Гъалдаа балад к1арбыр лука гъаас йишириди, гъа хъура гирхъудаа йиъи.</p>	<p>хъур, дульхъуын гъыъыдаа хъуль, гъдиклаа ихтилат хит1ес вылц1ара, быт1раана гъагуриме, хъур.</p>	<p>йик1ыы ыйыыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
46 - дарс (80-81 - джарбыр). ЦI -гъа1рф. ЦI – гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыгъды гъа1рфбыр дузызене кихъис не кыле гъаас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа,	<p>Ха1а1р гъааса ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дузызене пай гъаас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Схемадыхъван гвалах выъын.</p> <p>Шикилмыхъ кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p>	<p>46- дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузызене кивхъис йишин.</p> <p>ЦI -гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыыгын,</p> <p>гъаммыклаа гъа1рф гъувгун,</p> <p>гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>ЦI - гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыыгыр, гъабыр дузызене кихъин:</p>	<p>Гафмыд на келиматмыд схемабыр йыхы1н.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й , , ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦI – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ</p>

	<p>кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувун.</p> <p>Шууна рухурди ЦI – сес гъагва гъыъын: сес джыдгъа1 гъыъыр ад сылабырмаа хъуль джыкана сивигын.</p> <p>80 -хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Эрес ц1айбыр хъаъадид ихтилат гъаъас вын.</p>	<p>Ц1амды вахт, ц1ирхъум, ц1ай, нац1, ц1ухъан.</p> <p>80-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>81 - хъусды джарак кид шиъир кыyle гъыъын, гъа йик1ыылана ха1а1р гъаъас вын.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыры ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>47-дарс (82-83 - джарбыр). ЦI-гъа1рф.</p> <p>ЧI-гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа,</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыры ад гъа1рф гъувун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Схемадыхъван гвалах выъын.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p>	<p>47-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыры ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>Джурба-джурад рангахъван агъун.</p> <p>Штрихбыр йыхы1с гъац1ын.</p> <p>Руугъуд хъа1лбыр йыхы1с гъац1ын.</p> <p>Келиматад усул вац1ын.</p> <p>ЧI -гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын,</p> <p>гъаммыклаа гъа1рф гъувун,</p> <p>гъа гафбыр сиенебише</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>A, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й , КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦI, ЧI – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувун. Гъа гъа1рфбыр джаргыдире быт1раана кихъин.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ</p>

<p>кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувун.</p>	<p>Шууна рухурди ЧI – сес гъагва гъыъын: миз сылабырмыйд бегеде эли кивкъа выъыр, гъадаа хъуль гуджедире ц1амды гъаваа сивилгара.</p> <p>82-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p> <p>ЯцI Гъамыъ хынимешис яцI ха1а1р гъыъын, гъабишде гъухъун, шыв кар ийъиди яцI. Хели гъабишде яцI гъаъас вын. Ми 83 джарак ки ц1амды яц1.</p>	<p>гъухъун.</p> <p>ЧI -гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин:</p> <p>Ч1урды ч1арбыр, ч1ырч1ымды на1к, ч1идк1ы1д хъыв, ч1ирид ихтилат, ч1увукуд хук, луч1улхъа гъаъас, хъадид ч1ир.</p> <p>82-хъусды на 83-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>гъаъас ийшин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>48-дарс (84 - джар). Дз-гъа1рф.</p> <p>Дз – гъа1рф – джебеъэд ачыхды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ийшин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ийшин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес ийшин.</p>	<p>48-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис ийшин.</p> <p>Дз-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p>	<p>Кихъинмыйд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ийшин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦI, ЧI , Дз – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувун.</p> <p>Гъаммыклаа дөъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес ийшин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс</p>

<p>дуъзене кихьис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Дз – сес гъагва гъыъын:сылабыр ара гъыъыр, ц1амды сесехъван рухъура сылабырмыд йы1къа1а1 хъуъ.</p> <p>84- хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p>	<p>Дз-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин: Диктант кихъин: Хъянне йидзан ваъара а.</p> <p>Изды дзиций хукаа гъамара.</p> <p>Эрес нине зас элидзий выъыри.</p> <p>Ми эвелды дзырад леген ийни.</p> <p>Дамаа зак дзаҳдзик1быр киджиҳдхъыри.</p> <p>Дзадзут1 ихъды хала мабдиш.</p> <p>84-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>Гъа джарак кид келиматбыр дуъзене кихъин.</p>	<p>ишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>49-дарс (85 - джар). П-гъа1рф.</p> <p>П- гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа</p>	<p>49 -дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал ағүс гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис ишин.</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й , КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦІ, ЧІ, Дз, П – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват</p>

<p>рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыры дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин. Сюжет ад шикилмыхылаа ихтилат хит1ес йишин. Шикилмыхык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди П– сес гъагва гъыъын: бук1быр гъигье гъыъыр, сесере рыхы1ре, ачых хъаъара. 85-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p>	<p>П-гъа1рф кид гафбыр йик1ыны хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>П-гъа1рф кид гафбыр йик1ыны хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин. 85-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын. <i>Сывалад ихъды падж,</i> хъур, ихтилат хит1е гъаъас вын. <i>Ихъды пайдах,</i> хъур, ихтилат кихъис вияъ.</p>	<p>гъувгун. Гъаммыклаа дөъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыны йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>50-дарс (86-87 - джарбыр). П1 -гъа1рф. П1– гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин,</p>	<p>50-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин. Келиматад усул вац1ын.</p> <p>П1-гъа1рф кид</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦІ, ЧІ, Дз, П, П1 – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа дөъэд сесбыр на жэедеъэд</p>

<p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун.</p>	<p>гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди П1 – сес гъагва гъыъын: бук1быр ара кийкъа гъыъыр, гуджедире гъаъ хъаъас вылц1ара, гъавыыдире йыхы1р. 86-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. 87-хъусды джарак кид ихтилат кыле гъыъыр, йик1ыылана хъыъын. Хъели гъадыхъван изложение кихъин.</p>	<p>гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>86-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъвандыса ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, иидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>51-дарс (88 - джар). ь-гъа1рф. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. 88-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p>	<p>51-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>ь-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>ь-гъа1рф кид</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ь , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦІ, ЧІ, Дз, П, П1, ь – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин.</p>

<p>гъвугун.</p> <p>Ь-гъа1рф ихъды ч1иле адишне, урус ч1илаады гафбыр кихъин бадаана любшур ад виъид, гедкъа дыъын.</p> <p>Са ки са-сад ихъды гъа гъа1рф кине кирхъедбыр йиъид, гъухъун, гедкъа дыъын.</p>	<p>Апрель-вазырыкляя ихтилат хит1ин.</p> <p>Февраль-вазырыкляя ихтилат хит1ин.</p>	<p>гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>Диктант кихъис вын:</p> <p><i>Эльмира, Шамиль, февраль, январь, апрель, Эмиль, медаль, Хырыс, хыбыл, кымет, кырыб, гъа1ний, гъилды, гъалды, хъибыд, хъуд, къул, кын, хъад, хъын, хъыл, гъал, гъидис, гъили.</i></p> <p>88-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p>
<p>52-дарс (89 - джар).</p> <p>Уь-гъа1рф.</p> <p>Уь- гъа1рф – беъэд гъа1рф виъид, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не къyle гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкъыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p>	<p>52-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкъыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>Уь-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Уь-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦI, ЧI, Дз, П, П1, Ъ, Уь – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд</p>

<p>дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувугун.</p>	<p>Шууна рухъурди Уъ-сес гъагва гъыъын: [Уъ] – сес, [И]-ses рухъуд кал, мизид йы1къ лаъ кеэт1ир, хъура мизид к1еъэлыыла хъуъ сивилгара,amma бук1быр хъуъ кеэйере. 89-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p>	<p>хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин: Уърдег, уър, дуъгүр, Гульмира, Гульль, Гульлизар, Гульшад, Гульмет.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>на сесмыд анализ гъаъас ишиин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>53-дарс (90 - джар). Ю-гъа1рф.</p> <p>Ю- гъа1рф – къу1нды сесмыклаа – [Й] на [У] - вишири ад гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыгъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не къyle гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувугун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыыр ад гъа1рф гъувугун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ишиин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ишиин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес ишиин.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыйхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди – гъа1рф гъагва гъыъын: .</p> <p>90-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p>	<p>53-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис ишиин.</p> <p>Югъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувугун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Ю-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин.</p> <p>90-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦІ, ЧІ, Дз, П, П1, Ь, Уъ, Ю – гъа1рфмыд арыди ад такъуват гъувугун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес ишиин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика вы1с ишиин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишиин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр</p>

		кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.	йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.
54-дарс (91 - джар). Ё-гъа1рф. Ё- гъа1рф –къу1нды сесмыклаа – [Й] на [О] - вишир ад гъа1рф виъд, гъухъун. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул xa1a1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дузызене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1a1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.	Ха1a1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дузызене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Схемадыхъван гвалах выъын. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. 91-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.	54-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене ийбкыыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузызене кивхъис йишин. Ё-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Ё-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дузызене кихъин. Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.	Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦI, ЧI, Дз, П, П1, Ъ, Уъ, Ю, Ё – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа дөъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выис йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ха1a1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыыр ад гъа1рфбыр ишлемиш

			гъаъара.
<p>55-дарс (92 - джар). О-гъа1рф. О – ачыхды гъа1рф виъи.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не къyle гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас ишишн. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас ишишн. Сюжет ад шикилмыхълаа ихтилат хит1ес ишишн. Шикилмыхълаа кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухурди О – сес гъагва гъыъын: г1ал ачых балана гъыъыр, бу1кбыр хъуль кеэйир, ругъа гъыъыр, рухура. 92 - хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p>	<p>55-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис ишишн. Келиматад усул вац1ын.</p> <p>О-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын. О-гъа1рф ха1а1р ваъади, гъухур йигара, гъа кид гафбыр мыха1д лугъутди елли адиш, хъур, амма гъа гъа1рф алфавите йирекды лугъат бадаана а: гъади гъа сес балана а. Са ки, урус ч1илаа лешуд, гъа гъа1рф кид гафбыр кихъис ишишн бадаана,</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишишн. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦI, ЧI, Дз, П, П1, Ү, Уь, Ю, ё, О – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес ишишн. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс ишишн. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас ишишн. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъвандыса ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>56-57-дарсбыр (93-97 - джарбыр). Я-гъа1рф.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p>	<p>56-57 - дарсбыр . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ</p>

<p>Я– гъа1рф – къу1нды сесмыклаа – [Й] на [А] - вишири ад гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ы1ды гъа1рфбыр дузене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъувгун.</p>	<p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун. Гъади кид малмы克拉а на кардымы克拉а ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дузене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмы克拉а ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>93-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дузене кихъин.</p> <p>94-95-96-хъусды джарымык кид маҳв кыле ваъас вын, дузене гафбыр гъухъус вын, гъадикля йик1ылана ихтилат хъаъас вын.</p>	<p>агъус гъац1ын. Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузене кивхъис йишин.</p> <p>Я-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммы克拉а гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>93-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дузене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦI, ЧI, Дz, П, П1, Ъ, Уъ, Ю, ё, О, Я –гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Ми гъа1рфахъван гъа1рфмыд яц1 лаат1ун. Гъаммы克拉а дөъэд сесбыр на джедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммы克拉а сонорный сесбыр гъагун. Гъаммы характеристика выс йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын. Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин. Келиматбыр кихъин, ийдкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>58-дарс (98 - джар). Ж-гъа1рф.</p> <p>Ж– гъа1рф – джебеъэд ачыхды</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммы克拉а ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур</p>	<p>58-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI,</p>

<p>гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p> <p>Гъухъун, ихъды ч1иле мых1ад лугъатди Ж-гъа1рф бала ад диш, хур, амма сыназырад лугъатди а бала а, гъадыила е гъа гъа1рф кивхъир а алфавите.</p>	<p>гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмы克拉а на кардымы克拉а ихтиلات гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмы克拉а ихтиلات хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>98-хъусды джарак кид шикилехъван ихтиلات хит1ин.</p>	<p>кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>Ж-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммы克拉а гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Ж-гъа1рф кид ихъды ч1иле ад гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин: жимжи йикис, жигкт, жва1рж, жа1нг.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, Ц1, Ч1, Дз, П, П1, ҃, Уъ, Ю, Ё, О, Я, Ж – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммы克拉а дөъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммы克拉а сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выис йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликллаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>59-дарс (99 - джарбыр). Щ-гъа1рф.</p> <p>Щ- гъа1рф – джебеъэд гъигъды гъа1рф виъд, гъухъун.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммы克拉а ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмы克拉а на кардымы克拉а ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин,</p>	<p>59-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>Щ-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, ҃, З, Б, В, ы, Д, Х, К, Т, Ф , Г, Е, Й, К1, Т1, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, Ц1, Ч1, Дз, П, П1, ҃, Уъ, Ю, Ё, О, Я, Ж, Щ – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммы克拉а дөъэд</p>

<p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Гъухъун, ми гъа1рф е лювшур а урус ч1млаады гафбыр кихъин бадаана, яхда ми сес адиш.</p>	<p>гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. 99-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>дуъзене кихъин: Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Келиматбыр кихъин, иидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>60-дарс (100 - джар). Г1-гъа1рф. Г1 – гъа1рф – джебеъэд, ачыхды гъа1рф виъд, гъухъун. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын. Шикилек кид малмыыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин. Гъаммыклаа ц1инене ийбкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун. Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин. Слогбыр кихъин, гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин. Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин. Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин. Шууна рухъурди Г1 – сес гъагва гъыъын: мизид йы1кь эли лак1анада хеце гъыъыр, араа хъуль гүджедыхъван</p>	<p>60-дарс . Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын. Ц1инене ийбкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин. Г1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун. Г1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин: 100-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦІ, ЧІ, Дз, П, П1, Ү, Уъ, Ю, Ё, О, Я , Ж, Щ, Г1 – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун. Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун. Гъаммыс характеристика выс йишин. Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин. Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p>

	<p>сивилгара сес.</p> <p>100-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p>	<p>Кихьид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>61-дарс (101-102 - джар).</p> <p>A1-гъа1рф.</p> <p>О – ачыхды гъа1рф виъи.</p> <p>Сес шууна рухурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на к1ыъды гъа1рфбыр дузызене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумымклаа, кардымыд дурумымклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин, гъабыр дузызене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыхъван ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухурди A1-сес гъагва гъыъын: A1-сес рухура аады чана - къац1 хъуль кеэйир, мизид йы1къа1а1 сес сивилгара.</p>	<p>61-дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дузызене кивхъис йишин.</p> <p>Келиматад усул вац1ын.</p> <p>A1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>A1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дузызене кихъин:</p> <p>101-хъусды на 102-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦІ, ЧІ, Дз, П, П1, Ү, УЬ, Ю, ё, О, Я , Ж, Щ, Г1 , А1 – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа дөъэд сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликллаа фикир выъын.</p>

	<p>Хынимешис хабар вын: А1-гъа1рфара къва1б гвалах ваъара ч1иле – са гвалах А- сесед не Э-сесед йы1къа1а1 вуруъуд сес виъи; ти гвалах – гъадире бегеде хад джебеъэд сесед фарингалвалды гъувга ваъара.</p> <p>Меселла:</p> <p>сахъусды сес – <i>ма1дды, хъа1л, ха1л,</i> <i>гъа1л, хъа1д, хъа1шды,</i> <i>ма1гъды, ч1а1нк1, а1ъ,</i> <i>А1мый;</i></p> <p>къва1бхъусды сес – <i>гъа1йне, гъа1рзе,</i> <i>гъа1дат, Гъа1лим,</i> <i>гъа1мал, ра1хъ, ра1гъ,</i> <i>на1х.</i></p> <p>101-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин. Схемабыр ац1а гъыъын.</p>	<p>гъа1рфбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p>	<p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
62-дарс (103 - джар). У1-гъа1рф. У1 – ачыхды гъа1рф виъи. Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын. Печатед не хылире кивилхъед усул ха1а1р выъын. Къухъды на	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммыклаа ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф ади гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмыклаа на кардымыклаа ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин,</p>	<p>62--дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуъзене кивхъис йишин.</p> <p>Келиматад усул вац1ын.</p>	<p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КІ, ТІ, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, Ці, Чі, Дз, П, П1, Ъ, Уъ, Ю, Ё, О, Я , Ж, Щ, Г1 , А1, У1 – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд</p>

<p>к1ыъды гъа1рфбыр дуьзене кихьис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>гъабыр дуьзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди У1 – сес гъагва гъыъын: У1 – сес рухура У-сес кал, йидж халаа бугъазаа.</p> <p>103-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p> <p>У1-сесере бегеде хад джедеъэд сесбыр бугъазаа рухъуд йиъидбыр ид хабар ваъара, фарингализоват гъаъара.</p>	<p>У1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммы克拉а гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебишне гъухъун.</p> <p>У1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуьзене кихъин:</p> <p>103-хъусды джарак кид слогбыр на гафбыр на гъа1рфбыр на гафбыр дуьзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1ес гъыъын.</p>	<p>сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммы克拉а сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ли克拉а фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъвандыса ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
<p>63-64 - дарс (104-110 - джарбыр).</p> <p>Ы1-гъа1рф.</p> <p>Ы1 – ачыхды гъа1рф виъи.</p> <p>Сес шууна рухъурди, гъа шууна кивилхъеэрди, гъац1ын.</p> <p>Печатед не хылире</p>	<p>Ха1а1р гъаъара ад дарсад шикилмыхъван таныш дишин.</p> <p>Гъаммы克拉а ц1инене йибкыр ад гъа1рф гъувгун. Гъа1р шикилек кид кардид дур гъухъун, гъадид дура шумуб сес не шумуд гъа1рф адиг гъухъун.</p> <p>Гъади кид малмы克拉а на кардымы克拉а ихтилат гъаъас йишин.</p> <p>Слогбыр кихъин,</p>	<p>63-64 - дарс .</p> <p>Выр ад шикилма хъа1л виъид кал агъус гъац1ын.</p> <p>Ц1инене йибкыр ад гъа1рфад элементбыр кихъир, хъели видж дуьзене кивхъис йишин.</p> <p>Келиматад усул вац1ын.</p>	<p>Сиене алфавитед анализ гъаъас йишин.</p> <p>А, И, М, У, Л, Н, Ш, С, Р, Ъ , З, Б, В, Ы, Д, Х , К, Т, Ф , Г, Е, Й, КI, ТI, Гъ, Гъ, Хъ, Хъ, Къ, Къ, Ч, Э, Дж, Ц, ЦI, ЧI, Дз, П, П1, Ү, У, Ю, ё, О, Я, Ж, Щ, Г1 , А1, У1, Ы1 – гъа1рфмыд арыди ад тахъуват гъувгун.</p> <p>Гъаммы克拉а деъэд</p>

<p>кивилхъед усул ха1а1р выъын.</p> <p>Къухъды на кы1ъды гъа1рфбыр дуъзене кихъис не кыле гъаъас гъац1ын.</p> <p>Шикилек кид малмыд дурумыклаа, кардымыд дурумыклаа ха1а1р ваъара ад гъа1рф гъвугун.</p>	<p>гъабыр дуъзене пай гъаъас йишин.</p> <p>Сюжет ад шикилмыклаа ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>Шикилмык кид кардымыд дур сыхы1р, гъаммыхъван келиматбыр хит1ин.</p> <p>Шууна рухъурди Ы1-сес гъагва гъыъын: Ы1-сес рухъура Ы1-сес кал, йидж халаа бугъазаа.</p> <p>106-107-хъусды джарымык кид шикилмыхъван ихтилат хит1ин.</p> <p>107-хъусды джарак кид шиъир йик1ыылана ха1а1р гъаъас вын.</p>	<p>Ы1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгын, гъаммыклаа гъа1рф гъувгун, гъа гафбыр сиенебише гъухъун.</p> <p>Ы1-гъа1рф кид гафбыр йик1ыы хъыгыр, гъабыр дуъзене кихъин:</p> <p>104-хъусды на 105-хъусды джарымык кид слогбыр на гафбыр на гафбыр дуъзене кихъин.</p> <p>Кихъид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>108-хъусды джарак кид текст диктант кал кихъин.</p> <p>108-109 – хъусды джарымык кид гафбыр диктант кал кихъис вын. Текст кыле гъаъас вын.</p> <p>110 – хъусды джарак кид</p>	<p>сесбыр на жэедеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выс йишин.</p> <p>Кихъинмыд тетрадек кид гафмыд слогмыд на сесмыд анализ гъаъас йишин.</p> <p>Гъа1рфбыр килхъеди, темизва1ликлаа фикир выъын.</p> <p>Ха1а1р ваъарад сес кид мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын. Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Келиматбыр кихъин, йидкыыр ад гъа1рфбыр ишлемиш гъаъара.</p>
--	--	--	---

		<p>шиъир йик1ыылана ха1а1р гъаъас вын.</p> <p>Ихъды мү1къ – хъур, сочинение хит1ес вын.</p>	
<p>65-дарс (111-119 – хъусды джарбыр).</p> <p>Сиене алфавит йик1ыы хъыгын.</p> <p>Схемабыр ац1а гъаъас йишин.</p> <p>Слогмыс гаф пай ваъас йишин.</p> <p>Сес шыв ч1ел виъиди, гъ1рф шыв ч1ел виъиди, гац1ын.</p> <p>Печатед не килхъед гъ1рфмыд арыди ад тахъуват вац1ын.</p> <p>Фарингал сесбыр на лабиал сесбыр шивди гъац1ын.</p> <p>Быт1рад хат1ылыхъван кихъис йишин.</p> <p>Келимат, гаф, слог, гъ1рф, сес шивди гъац1ын.</p> <p>Мыха1д ч1илыыла гъалгас на кыле гъаъас на кихъис йишин.</p>	<p>111-112 - хъусды джарымык кид махв кыле ваъас йишин.</p> <p>Гъа махв йик1ыылана хъаваъас йишин.</p> <p>113-хъусды джарак кид шикилехъван ихтилат хит1ин.</p> <p>113-хъусды джарак кид гафбыр на 114 –хъусды джарак кид гафбыр диктант кал кихъис дуъзене йишин.</p> <p>114 – хъусды джарак кид шиъир ч1елбыр сат1ур кыле ваъас йишин, гъади кид шикилехъван ихтилат хит1ес йишин.</p> <p>118 – хъусды джарак кид шиъир кыле гъыъын.</p> <p>119 – хъусды джарак кид махв кыле выъын.</p>	<p>65-дарс .</p> <p>113-114 – хъусды джарымык кид гафмыхъван келиматбыр хит1е гъыъын.</p> <p>115 – хъусды джарак кид шиъир магъа1лимере рухъура, китабаҳда гаджадкъыр, кивхъин.</p> <p>116 – хъусды джарак кид Гъа1джи-Йисуфды шиъир йик1ыылана ха1а1р выъын.</p> <p>Алифба 117 – хъусды джарак кид на1гъни сиенебише сый1аъна гъаъара, бегъем гъыъын.</p>	<p>Алфавитек кид сиене гъ1рфбыр хъураа хъуль йик1ыы хъыгын.</p> <p>Гъаммыклаа деъэд сесбыр на жэдеъэд сесбыр кеэт1ес йишин. Гъаммыклаа сонорный сесбыр гъагун.</p> <p>Гъаммыс характеристика выис йишин.</p> <p>Мыха1бишды мисалабыр йик1ыы йыгыр, гъаммыд натыдже ачых выъын.</p> <p>Мисаламыхъванды са ихтилат хит1ин.</p> <p>Ихъды ч1илды деринва1ликллаа ихтилат гъыъын.</p>

Терминмыд словарь

А1гъдиетед наклонение – предостерегательное наклонение
Алхышед наклонение – желательное наклонение
Арахад гафбыр – сложные слова
Ахир – окончание слова
Ачыҳды джебеъэд сес – звонкий согласный звук
Ачыҳды джедеъэд гъалрфбыр – звонкие согласные
Балад натыджебыр ад гаф – многозначное слово
Бигъирмадид наклонение – повелительное наклонение
Бийругъад келимат – побудительное предложение
Букламыра рухъуд сес – лабиализованный звук
Вахтиндид обстоятельство – обстоятельство времени
Выглешды классад к1абал – грамматический класс мужчин
Выкъасды вахт – будущее время
Гаф – слово как грамматическое явление
Гвал гъаъад числительныйбыр – распределительные числительные
Глаголад гъечды усул – отрицательная форма глагола
Гъваб – корень
Гъигъды джебеъэд сес – глухой согласный звук
Гъигъды джедеъэд гъалрфбыр – глухие согласные
Гъалрфбыр – алфавит
Гъаирфбыр гъацын – знакомство с буквами
Гъасаб гъаъад числительныйбыр – порядковые числительные
Гъаабхы1д вахт – прошедшее время
Гъалгын – говорение
Гъамыъды вахт – настоящее время

Гыисе – раздел
Гъухъунид усул – орфоэпия
Далгын – Говорение
Далгынид усулбыр – виды речевой деятельности
Деъэд сесбыр – гласные звуки
Джедеъэд сесбыр – согласные звуки
Джурад джинсид членбыр - неоднородные члены предложения
Диб –основа
Дурбыр - имя существительное
Дүйзды натыдже – прямое значение
Дүйзене гъухъун - орфоэпия
Дүйзене кихъин – орфография
Дүйзене кихъинбыр – орфография
Еред обстоятельство – обстоятельство места
Еред падежбыр – местные падежи
Йикъыы хъыгын – повторение
Икъраад наклонение – уступительное наклонение
Ихтибар гъадишва1лид наклонение
Ишарабыр – знаки препинания
Кардымыд классад к1абал – грамматический класс неодушевленных предметов
Келимат – предложение
Келиматад джинсбыр – типы предложения
Келиматад таликъды къат1быр – главные члены предложения
Кикад-гафбыр – омонимы
Кихъин – письмо
Кихъинбыр – письмо
Кихъинид усул – графика
Къаншере-гафбыр – антонимы

Къусуси – личный, собственный, личностный
Къусуси местоимениебыр – личные местоимения
Къуше сес – долгий звук
Къадар – число
Къуле йыгын – результат
Къый-гафбыр – синонимы
Къыле гъыъын – письмо
Къыле гъыъын – чтение
Лалад келимат – восклицательное предложение
Ливхьид натыдже – переносное значение
Лышан – цель, задача
Малмыд классад к1абал – грамматический класс животных и некоторых предметов
Миз ачых выъын – развитие речи
Миз ачых выъын – развитие речи
Миз ачых выъын – развитие речи
Минкиред наклонение –
Натыдже – смысл, значение
Наятад наклонение –
Пай гъаъад числительныйбыр -
Паймыд числительныйбыр – распределительный числительный
Радж гъаъад числительныйбыр – кратные числительные
Раджед числительныйбыр – порядковые числительные
Раджимды числительныйбыр – кратные числительные
Са джинсдид членбыр – однородные члены предложения
Са натыдже ад гаф – однозначное слово
Синониммыд джарга – синонимический ряд
Суалад наклонение – вопросительное наклонение
Сытла гъаъад числительныйбыр – собирательные числительные

Тапширма - задание

Текды сес – краткий звук

Текды сес не къуше сесбыр – краткие и долгие звуки

Темизды сесбыр – простые звуки

Түйметед наклонение –

УкI – точка

УкIбыр – знаки препинания

УкIбыр лихъин – пунктуация.

Умуми существительныйбыр – нарицательные существительные

Услад обстоятельство – обстоятельство образа действия

Фарингал-сес – фарингализованный звук

Хабарад келимат – повествовательное предложение

Хабарад наклонение – изъявительное наклонение

Хавал - запятая

Хасды существительныйбыр – собственные существительные

Хылахды сес – долгий звук

Хъадацун – слушание

Хъацун – слушание

Хъуд хъуна вылцIад дарсбыр – систематический курс

Хылешды классад к1абал – грамматический класс женщин

Чеве – часть

Чилды гъучI – лексика

Чилды къатIбыр – морфемика, состав слова

Шарт1ад наклонение – условное наклонение

Эсир – век

Яц1ад числительныйбыр – количественные числительные

ЯцI гъаъад числительныйбыр – количественные числительные

Магъалимес күмег гъаъасды меҳътебед китабыр

Алисултанов А.С. Словообразование в лезгинских языках. Махачкала, 2014.

Ибрагимов Г. Х Рутульский язык. М., 1978.

Исмаилова Э. И. Рутул ч1ел. Учебник для 3 класса рутульской школы. Махачкала, 2013.

Джамалов К. Э., Семедов С. Словарь рутульского языка. Махачкала, 2010.

Махмудова С. М. Кихынбыр (Прописи к Алифбе).

Махмудова С. М. Алифба. Учебник рутульского языка для 1 класса.

Махмудова С. М. Мыхад ч1ел. Учебник рутульского языка для 2 класса.

Махмудова С. М. Мыхад ч1ел. Учебник рутульского языка для 4 класса.

Махмудова С. М. Морфология рутульского языка. М., Институт языкоznания РАН. 2001.

Махмудова С. М. Современный рутульский язык. Словообразование. Махачкала, 20II.

Махмудова С. М. Грамматика рутульского языка. Часть 1. Учебник для вузов. Махачкала, 20I1.

Махмудова С. М. Грамматика рутульского языка. Часть 2. Учебник для вузов. Махачкала, 20I3.

Махмудова С. М. Жемчужины рутульской мысли. Сборник пословиц, поговорок и загадок рутульского народа. Махачкала, 2014.

Махмудова С. М. Фразеологический словарь рутульского языка. Махачкала, 2016.

Махмудова С. М. Мыхад ч1ел xalalp выъын. Гвалах ваъад программа. Махачкала, 2017.

Оглавление

Гъавырди эдед джар 4

“Мыха1д ч1ел”. Мехътебед курсад сухъват 6

Учебный пландик “Мыха1д ч1илды” ер 9

“Мыха1д ч1ел” рухъуд дарсад натыдже не къусуси лышан (ценностные ориентиры)..... 10

“Мыха1д ч1ел” рухъуд дарсад къусуси илсындире дарса күле гыргад гвалахбыр (Личностный результаты) 11

Дарсаала савайинды xalalp руъуд гвалахбыр (Метапредметный результаты)..... 12

Дарсара джу вылц1ад гъац1ынбыр(Предметный результаты) 13

Курсад содержание. Гъалгынид усулбыр..... 14

Кихъис ха1а1р йишин..... 15

Системадыхъванды курс..... 22

    Букваред бере..... 22

    Букваред беридид результатыр..... 26

    Букваряала хъульды бере..... 28

Начальный классма йишид дарсымыд результатыр..... 32

“Мыха1д ч1ел”- дарсымыд системадид планирование 34

1 класс..... 34

2 класс..... 36

3 класс..... 41

4 класс..... 48

“Мыңа1д ч1ел”- дарсымыд тематикадид планирование.....	58
Терминмыд словарь.....	119
Магъа1лимес күмег гъаъасды меҳътебед китабыр.....	123
Оглавление.....	124